Ananta Patwardhan & Atmaram Gosavi
Mahabharata (Adiparva) Chapter 41-45
महाभारत (आदिपर्व) अध्याय 41-45
Marathi
Hand written on paper.
1721 Sakabda (219 years old)
40 folios
11.2" x 7"
Complete

॥श्रीगणेशायनमः॥ मार्गीचालतापावहीजण महालाभसुचवीति
शकुन संगीमिनलेबहुब्राह्मण सैवराजातीकौतुके १ पंथक्रमीततेवे
ळी पुढेवीस्तीर्णवृक्षातळी व्यासदेखीलानंदमौळी जेठेसोजोतपाती
२ त्यासीनमस्कारोनीजाया आरंण्यपुष्पीबांधिलीपुजा संकेतबो
धीतनुजात्मजा जेठीहोईलसैवरी ३ तेथेबोलोसावकाश आतानम
न करामनोल्हासे पावहीवेघुन्नथेसरीसे पांचाळपुरापातले ४ पाहा
ता मेदीनिरक्तकेवी सीबीरपउलीबहुरायासी आकाशगेथीवरवा
दयाचे थेकध्वनीनसमाये ५ पुर्वेउत्तराघराचकी गोपुरेखीलीव
त्काकारी ठेलमंचकहेमसुत्री ध्वजपताकामीरवीती ६ कुंकुमक
स्तुरीहरीचंदन सडेघातलेसमसमान सुमनेविस्तरलीवरीसघन
बकुलचंपकसेवीति ७ पद्मरागाचीतोरणे स्तंभमंडळीदीव्यसुवर्णे

सैवरमंडपीतारांगणे नक्षत्रमाळा शोभती ८ चैरयादीआनेकमा
णीक उभवीलीमाणीकचौक मध्ययंत्रआलेलीक जोकाआठकसुर
नर ९ पुर्वेथोकलेकौरवभार पश्चमेयादवयादवेश्वर आगस्ती
दीशाआणीउत्तर आनेकराजीव्यापील्या १० नवखंडआणी सप्तद्वी
प छपंन्नदेसीचे महाभुप औस्वयीसीपातले रूप पांचाळीचेस्व
रीना ११ यक्षगंधर्वसीध्यचारणा विमानी दाटले सुरगण मा
वापडतासुमनघन वर्षावया संतोषे १२ मध्यव्रक्षाचे मंडळी
बैसल्या ऋषेत्व राज्यावळी धर्मराजमध्ये मेळी तयापासी
बैसला १३ भागीव शाळेआतौता ठावमागोनी ठेवीलीमाता
धर्मराजचौघे बधुभ्राता रंगमंडपा पातले १४ सकळाहं धरव

॥३॥

पोगी ह्मणती कळहकारण द्रष्टी पउताचमत्कारसृष्टी करुनीका
हीदावेण १५ झांतुकौरवाश्रीयापोठी अगठका जातुषावचीकुठी
उगाळोनश्रीथीतठी चंदनकरुशेल्याचे १६ उपठुकणीचीकणे ठाळी
पायेदेउभुपाळमौळी प्रतापीजिंकुपांचाळी लाजलाउसमस्ता १७
कवणकवणपातलेक्षेत्री कैसाभेदकरीतियंत्री ह्मणतीपांचाळ
पुत्री तेनावेकाआवलोकु १८ वेष्टुनीयारत्नांजन वीभुत्तिच
वीलीशुभ्रवर्णे परीत्तासुर्ययामवसने आछादीलानलोप १९
बैसलेऋषीस्वराचीपाठी कौतुकपाहतीसीचद्रष्टी आसंख्य
नृपाचीयाथाठी श्रृंगारुनीचालील २० वैतालीकनटनर्तक
सुतमागधनियोधिक ब्राह्मणआदिआसंख्यदेख विद्यापात्रे
पातली २१ रत्नसुवर्णवसनआने धेनुआश्वकुंजरयाने यांचे

केछेनेदिघलिदाने शोडषवर्षेपर्येंत २२ याज्ञसेनाचीसंपात
देखोनिऋषिआश्चिर्यकरिलि ह्मणलिकुबेरआमरपति उणे
यासीआपाडे २३ ऐसेसर्व्हेंवरमंडपीराजे येंत्रभेदावयापैजे
जिंकावयाद्रौपदिभाजे उतावेळेसर्वाहे २४ द्रौपदि ह्मणेको
लुके दृष्टद्युम्नापुत्राडेंके द्रौपदिआणीरंगभुमिके सम
येआसेंशपताचा २५ यांलेह्मणलिनरनायक परिहेआमुचे
याचेकरंक द्रौपदिआभीळासभीक्षेदेख भणंग होउनिती
ष्ठति २६ जोआवांकारायाचेपोटि प्रगट दिसोयेईल दृष्टी
आर्जुनर्ईच्छिलालादृष्टिक चणेस्थानिदिसेना २७ ग.
जस्कंदियाज्ञसेनि जैसीउघडीलीलावण्यखाणी सौं

२

दर्पवर्णविथाराहाणी शारदाम्हणेमीनव्हे ॥ २८ कोरांकोराव्यांगसुवास फाकताम
धुकरराजहंस धाउनयेतीहेमानस मंन्कयारेभाउनी २९ शामकुमारतानी
शोभे निळाच्याळावेकठिणगाभे बिबाधरामझीसुप्रभे दंतमाणीकेसक्कोत
३० करणीवरोनलावण्यस्तणी द्रष्टघुम्नेउत्तरलीधरणी जांबुनंदकेनका
भरणी तेजफाकेदशादीशा ३१ जेपांचाळीरत्नबोती द्रष्टघुम्नेघरोनीहाति
राज्याच्यावदनपंगती नामेम्यालउजव्ळु ३२ दुर्योधनकौरवेस्वर येकशतवंधु
सहीतवर रायाघ्रतराष्ट्राचेकुमर तुजकारणपातले ३३ कर्णविराठहाउत्त
र भोजयाज्ञसेनगांधार आस्वथामादउधार तुजलागोनीपातले ३४ मे
घसंदीसहदेवमणीमान वाद्र्क्षमीआस्तुमान सुवर्चसेनविंदुचकीतान तु
जकारणेपातले ३५ सुधवासुचीत्रसकुमार रुकसंम्यधृतीपठंचार सुसे
नसीलीअेसीनर तुजकारणेपातले ३६ समुद्रसेनचंद्रसेनी पौंड्रीकेभ
गदंतघ्रतासेन वाग्देउशौणीमान तुजलागीपातले ३७ सोमदत्तलक्ष्मा

गंद काभोजकारुषीचीत्रांगद वलाहक निहंताशुभांगद तुजकारणेपातले ३८ कलींगतांम्रलीपनाधीप मंद्रराज्यशैल्यभुप मीरवायाबकत्रताप तुज कारणेपातले ३९ बाल्हीकसुतायुसैंधव उलुकवत्सराजकीतव कौसल्याधीप दीपार्थीव तुजकारणेपातले ४० ब्रहद्बळबृहद्रथ बृहत्क्षेत्रीभगीरथ द्रढ याचानंपनाथ तुजकारणेपातले ४१ रुछ्पुत्ररुछबंधू बळीरामसायकीप्रता पसींधू यादवसेनेसीमुकुंदु कौतुकपाहुपातले ४२ सींव्हगर्जेजेवीकाननी तेवीद द्युम्नाचीवाणी ह्मणेसर्वहीअैकाश्रवणी वाक्यमाझेमूपले ४३ तेप्रचंडधनु ष्यधरुनीकरी चक्ररंध्रेपंचशरी यंत्रनिर्धारिभेदीली लक्षालक्षनचुकता ४४ तयाचीहेप्रमदास्वामीणी माळघालील माझीबहिणी सभाग्यआसेलतेणीक रणीकरोनीयेथेदावावी ४५ कुळसीळरुपगुणनामगोत्रउच्चारण यंत्रभेदी तानिधानु द्रौपदीआसआतुउ ४६ परीसोनपंचाळपुत्रवचन भुमीचापआव लोकन करीतापवत्ताहुत्यसघेन ह्मणतीप्राणांतघातकहा ४७ बहुतीसांडिले

॥३॥

आवाके विरश्रीहीनझाछमुखे ह्मणतीपातलेकौतुके मोहोछाहोपाहावया
४८ सीतासैवरीरावण उठतैसाराजाकर्ण बाहुपीठेनीह्मणवचन ऐका
मासभूपहो ४९ यंत्रभेदनाय्याचीपेज द्रौपदीतीमासीचभाजा द्रौपदराजस्व सुरमा
सा नेमीलासविधीने ५० ह्मणुनीयाधनुष्यकरी स्फछउचलीलेजानुवरी पुढेसोव
ताउभयकरी उर्ध्वेनाल्हेतिळतुल्य ५१ धापेदाटला राधयात्मज ह्मणेधुनीसी
लावीलीलाज बळेसंजीताआंगतेज निस्तेजजालेनेकाळी ५२ दृष्टउलंडे
चंउवाते तेवीशरीरश्रीध्वीवरुते पडता हाहाःकारतेथे कौरवभारीमाजला ५३
मुगुटउआलायाधुनीसीर तुटलीपदकेरत्नहार क्लेशपावोनीमहावीर स्वरत
टेलाआसनी ५४ हासोनीयाराजकुमरी बोलबोलमधुरस्वरी ह्मणेमासा
नेमचतुर जाणीतलापाहीजे ५५ यंत्रभेदीलाजरोहळा तरीआवणीस्त्रिकु
ळा मीसर्वथानघालीमाळा हानिर्धारजाणीजे ५६ हेदेखोनीशेल्यसैधव ह
दरेसावरीतीशाहाणीव सरलीकौरवाचीहाव दुर्योधनासमवेत ५७ निस्तेजदे

खोनीसर्वक्षेत्री पांचाळराजक्रोधनेत्री ह्मणोनीनिर्वीरहेधरत्री जालीदीसमज
लागी ५८ ऐकुननरेंद्रमुखीचीवाणी ऋषीमंडळातुनीदोन्ही भिमार्जुनतत्
क्षणी उभेठेलेसन्मुख ५९ वृध्यतापसब्राह्मणतेथे कीतीयेकवारीतीहाते
ह्मणतीबाळकजेक्षेत्रीयात तेतुह्मातेकेवीसाध्ये ६० बाधीतब्राह्मणनिर्बळ
शल्य त्यावरीनव्हेयंत्रभेद तयाआपमानाचारवेद मरणप्रायसोसेना ६१
येकह्मणतीईस्वरमहीमा कोणजाणेब्राह्मणाक्षमा कोण्हाहृदैहापरमात्मा
कवणस्थीतीवर्तत ६२ येकह्मणतीफरशधरे निर्वीरकेलीवसुंधरे आगस्ती
नेआपुल्याकरे महासमुद्रशोशीला ६३ ब्राह्मणतेजब्राह्मणशक्ती घेउनध
डेकवणयुक्ती जोआवाकाजयाचीतो तोआवस्यहोतसे ६४ ह्मणुनीनकरा
वानीशद्ध आज्ञानुघावाआसीवोदु हेपरीसोनदोघेबंधू धनुशानिकट
पातले ६५ दोघयेउनधनुष्यानिकटी समस्तराजयादृष्टी येकवदोनीह्मण

॥४॥

ति द्रष्टी दुजे कौतुक मांउले ६६ कर्णशैल्यादीकांचीबळी होउनीगेलीजे थेविक
ळे तेथेहि ब्राम्हणाचीबाळ इच्छाकरीतिद्रौपदीची ६७ शशांकआवलोकीद्रौप
द म्हणेब्राम्हणीयंत्रभेद करुभावीतीहाशब्द स्यकर्ताईश्वर ६८ तवपुढेहो
उनीआर्जुना करुनीश्रीवारप्रदक्षणा धनूष्यवाहोनसत्राण बाणपंचकघेत
ले ६९ स्मरोनीयायादवराणा भावेचीतीलेद्रोणचरणा आघादृष्टीपंचबाणा
व्योमसुत्रीवींधीले ७० तेआवकनकीकाचक्र भेदुनपाडिलेमकरयंत्र देखोनीश
क्राचेनेत्र आनंदाश्रुसांडिती ७१ प्रारुतकवीनीवाग्जल्प तैलकढईतपाहो
नीरुप फीरतमत्साचा सकंप वामनेत्रविंधीले ७२ परीतेमुळभारतीनाही ल
पुनीआसेनबोलेकाही नकीकाछीद्रातुनपाही यंत्रभेदुनीपाडिले ७३ गं
धर्वदेवविद्याधर यंत्रभेदीनाधनुष्यधर सात्वीकभावभारेंकारे सर्वीदेहि
उद्देले ७४ आष्टभावआद्भुतप्रेमा ऋषीच्याआंगीउगवल्यारोमा निजीराजीया

नेत्रपद्मा पातीलवोवीसरली ७५ देवीदुंदुभीआगजरी पुष्पवर्षावमांडिलासुरी
दळीयावहुधीजवरी आसीर्वादगर्जती ७६ स्वानंदमंदराजबाळा आवडीचा
जस्यागळा घाली घेउनी पुष्पमाळा घालीगळापार्थीच्या ७७ तेथेलागली
मंगळतुरे वीप्रगर्जेजयजयकारे म्हणतीब्राह्मणांचेनीकुमरे याज्ञसेनी
जींकीली ७८ द्रौपदसांगेपरीवारोत्त ब्राह्मणस्थाने बळेबहुत राजेकुळहक ॥५॥
रीतीयेथे युध्यदारुण दीसताहे ७९ पार्थम्हणेयुधीष्टीरा सर्वेघेउनीमा
द्रीकुमरा द्रौपदीस्वाधिनीधारा कोंतीजननीजवळीके ८० ऐसेंकेबोली
लाधनुर्धरा नवलेकोठलेराजभारा वर्षतीशस्त्रांचेपुर भीमार्जुनालक्षु
नी ८१ आपमानेवधेचीनीकरे तुसामवर्तलेनिकुरे मुखेगर्जतीअहा:
कारे म्हणतीप्पारेसेन्यका ८२ ब्राह्मणनेलेराजपुत्री आवकळावेवीन
रीतीसेनी वेगीधेउनीयारास्ती स्वंउबीखंडवराळा ८३ आवचीताबा

णहातीहुनीनिघला नकळतायंत्रभेदजाला इतुकेनकाअपमानीला
श्रेगीसभ्यासमुहो ८४ आयचठकायेतेघडेसेसारी परीतेमानीकोनी
निर्धारी आताहुंसोनीकासमरी धपानोवरीहीरोनी ८५ छेदोनी द्रौपदी
चीयासीर वेगीनेउहास्तनापुर आकेतनराजेस्वर भनगाकुमरीदेतसे
८६ द्रौपदेधाकेघेउनीपोठी लपेआलाअर्जुनीचापाठी तेहीलणतीहोसं
कटी बोलणेआसायातले ८७ पाउला सैन्याचाआवर्ते बाह्यरपळावया
नदीसेपंथ आताकायकरणेआर्ध प्राणसंकटमांडले ८८ हासोनीबो
लेभीमसेन स्वस्तरासावेमन तुमचेभाग्याचेलोचन कौतुकआतादेख
ती। ८९ यापासुनीभयाचाआनीक तुम्हासनलगेआनुमाळ आत्यासुनी
हापांचाळ ९० आपणनिकटबैसवा ८० कृपाकौतुकपुराणश्रवण आपना

तलायैनिरोपण आरंभुनी सुखसंपन्न भयाती तबैसाय ९१ जेवीका
सीव्हाचीयेदक्षी पळतीकुंजराचीया कोठी तेवीकौरवब्हारावाठो येचक्षणी
पळतील ९२ जुंसमारुतनिघती आंकेपळती दीशापरती नातरीक्षपणाची
संपती तेणाकोटेहरेप ९३ तेवीयासैन्याआणीसैन्यका प्रळयेसकळवर्तले
देखा जयस्वीतु वीरनायेका हानीश्चयेजाणपा ९४ ज्या त्रक्षाचीयेछो
ये ऋषी वैसेसमुदाय तोचीउपवुनपंडुतनय प्रचंडजाहीलाईला ९५
शाखापत्रेशाडुनीसरळी वज्रप्राये हास्तकुंतळी उभाठेलारणमंडळी दं
डपाणी पैजैसा ९६ चमत्कारोनपाचाळनाथ म्हणेहाकाळकीकृतांत
भार्गवकीनाहनुमंत कीं वाभीमपांडवी ९७ नव्हेमानवीबळाचीपरी पाडवधा
चलेलाखाजोहरो ऋषी म्हणतीमौन्यस्वीकारी होईलतेजीपाहावे ९८ पांड
वीमांडुनधनुष्याची दृढवणेउभासव्यसाची भुमीसाधुनयुध्याची परदळाते

॥ ६ ॥

प्राचारी ९९ ॥   ॥   ॥

...रत्नपारखीआपुले १०० आसुतम्हणेरेवतीरमणा पैलआवलोकीं दोघाज
णा हेकोणतेविचक्षणा बलखानीयामजसांगे १ जोम्हणेनेणवेसवें बोलखी सा
सांडिलीमासीयानयना आठवदेरम्हणतासुज्ञा रुळदावीहस्तके २ घेउ
नीउभाधनुष्यबाण तोचीतुबोलखेआर्जुन खांदीवृक्षतोभीमसेन आजान
बाहुप्रतापी ३ त्यापाठीसीतीघेजण ज्याजवळीद्रौपदीरत्न तोधर्म
राजदयनंदन नकुळसहदेवमाद्रीचे ४ लक्षायहीतुनीवाचले हेमज
आजीभयथाआले सैवराआलीयाचेजाले सर्वसाधीकआमुचे ५ आ
जीजोगमासुरयाच्याकोटी पुर्त्तीपांडवदेखीले दृष्टी म्याजेकार्यकरावेस्रष्टी
तेहोआताकरतील ६ आजीयाचेनीहस्तके कौरवसीक्षापावतीनिके
तरस्तहोउनीकौतुके तुम्हीआसीपाहुहा ७ ऐकोनतोशल्यहावक्यरी

ळकीपोळली कछाकरी ह्मणेयकांतजालीयावरी दृष्टीनागलेपाहीजे ८
ऐसेउभयतांबोलीजे तवतेथेवरखाळेलेराजे विस्मीयाचेनी[illegible]
घ्याघपामारह्मणुनी ९ केउते विप्रदोघेजण शस्त्रधारीकरा ह्मणे द्रौपदीआ
णारेहिरोन दुर्योधनजल्पतु १० शोधुनीकाढारे द्रौपद वेगीकरारसीरसे
द. धृष्टद्युम्न बुध्धीमंद केउतापळोनीगेलास ११ ऐसीकरीताकल्पना वि
शीवेढीलेभीमार्जुना आखशस्त्रकंउकबाण बहुफेरीमारीत १२ आंकुशाळा
उनीसत्वर पुढेलोटलेमत्तकुंजर आसनीसुवीताआस्वशार चौताकले
थाचोफेरी १३ पाठीरथाचेसंधाट वीरपायाचेउद्भट वोडणपीवुनतेतिष्ट
नगशस्त्रसारीती १४ वृक्षभोवंडुनी महाबळी रागताडिताकुंजरमोळी
मस्तकेभंगोनखळाळी गंगारक्तेलोटली १५ मध्यताडिताराउताते आ
स्वासहीतजालीप्रेते आस्वसारथीरथीयात येकेचीघायेनिःपातु १६
मोवडुनताडितातरुवर आसंख्यमरतीपायाचेवीर रणीमाजलाआहाःकार

॥ ८

म्हणतील द्रुपद् कइचा १७ मारदेखोनीप्रबळ सर्वसैन्यसुटलापळ हेदेखो
नीउतावेळ कर्णपुढेघावीनला १८ तवकेलोटलाआर्जुनावरी प्रचंडचापेध
उनीकरी पार्थविंधीलाशरशरी जेवीकोगीरीजळधारा १९ तेआवगुणु
नीयाधनुष्यपाणी राधयेविंधीलातीनबाणी हास्तलाघवकुशळतोध
नी ऐकुनीयादचकला २० प्रळईतुटतीविद्युल्यता तेवीतेजेलोपलासवी
ता कड्कडाटेसुपर्वेता महाकंपहोसरला २१ वेगदेखोनसंधानाजा मदउत्तर
लाविरश्रीयाचा म्हणेआजीसंग्रामाचा येत्नकाहीफळेना २२ धपावयाचा
मुचाआभीमान ईस्वरेमांडीलेविंदान नेणोनरकीनारायेण ब्राम्हणवेशक्षो
भला २३ मगम्हणेब्राम्हणयेकवचन तुसेनीजालोसुखसंपन्न कवणापा
सोनविद्याधन साधीलेसंपुर्णसांगपा २४ भार्गवकीवारधुनंदन द्रोण
रुपाकीआर्जुन नीधापप्रसादयापासुन पावलासीदीसताहे २५ क्षत्रीमधो

निबंसवेश गुप्तफीरसीसीद्धपुरुष कवणआससी निर्दोष सांगीनलेपाहीजे २६
आर्जुनह्मणेब्राह्मणआमचे वीद्यानिपुण तोब्रह्मकर्मी गुरुप्रसादे शस्त्रधर्मी
तोप्रवीणसर्वांत २७ ॥ ॥ आनीतु
उजीणावयालागी तीतुकेयेथेदावीन २८ हे देवीचारकरीकर्णे युध्यकरीतोरा
कडीरमण येकाबाणेहा ब्राह्मण घेईलप्राणसर्वांचा २९ सांडोनीदुःसाचीया
साउ रथफीरवीलासी बीराकेद्र देखोनीकौरवाचे दोउ प्रेतकळाव्याकगली ३०
येसीकेउमातलागज तेवीभीमावरीमहींद्रराज धावीन्नलीया निपकतेज
मुळसांडिहस्तके ३१ ह्मणे ब्राह्मणपावलोवेगी शुळेस्पर्शिलेवामांगी परी
तेजवागजाचेआगी दर्शसीखासउगली ३२ तेसाहोनीरकोदर मुष्टीधरोनी
लावीतरा मुर्छोहाटलीपरीधिर धरुनवेगीमीसळला ३३ पांडवपायेपरहा
लेकी तवमीनी घातलीभीमाकंठि मल्लयुध्याचेपरीपाठी दोघभीडोलागले
३४

मुष्टीप्रहार चपेटप्रहार कोपरें गुडघे लत्ताप्रहार पडका मुज्जानु प्रहार आती निष्ठु
र मारीती ३५ राजा देखता कौतुका युध्य जालें च्यारी घटीका यावरी जगत्प्राण
सुखदेखा आतीआकुल दावील ३६ येक हस्त ग्रीवे तळी दुजा सुदलापाद मोकळी
गगनी देउनी आसाळी धरातळी आफलील ३७ भुमीपडता चउताणा गमला श्रा
णांत प्राण पुढती उठोन भीमसेन मध्यभागी कवळील ३८ येरें हस्तपाय
कवळोनी हस्ती मोटवाहीली मस्तकावरती पुढती शैल्य सांडी नाक्षोली गोत्र
गात्रे भंगीली ३९ तापसा तपुसे वचन आजी याचे घेउ प्राण कीं वा देउ जीवदान तें
निरोपावेंजी ह्मा ४० ऋषी बोलती प्रसोत्तर आजी भीमा इतुके च पुरे शेष उरले
ते पुढारें धर्मालागी आसोदे ४१ पृष्टी देउनी यालागी ह्मणे सोडीले जीवें जीत शै
ल्य ह्मणे आकुल कायविपरीत वर्तेल ४२ मजसी मेळवी हात ऐसा नाहीं पुरुषा
आत ब्रांम्हण वशाच्या तीरुत्यांत कोणपैसा नेणव ४३ विष्णु कों बारीं कड भार्गव कीं वा
वृकोदर याबेगळा आनी वार मजसी भीडो शकेना ४४ आजची व्यासकाळेवळ

युधीनदीसे येशगेळा येत्लकरीन जरीआगळा तरीनाशहोईल आयम्चा ४५ पाडोद
उनीयासमरी वेगीपातला कौरवभारी दुर्योधनादीयांतरी भयजाले शाशंका ४६
येकयोजनआंतर कौरवउतरले दळभार ब्राम्हणहेनिघोर म्हणतीकळले पाहीजे
४७ द्रौपदीविवाहासंभ्रम हारुपेकरील राजोत्तम पुढतीहोईल संग्राम कौरव
आणीपांडव ४८ तेकथेचीआणीनवगोडि श्रोतीपरीसावीप्यावी मुक्तेश्वरकवि
तोडि पवीत्रपायसंताचे ४९ ईतीश्रीभारतेआदीपर्वणी यंत्रभेदनाम येकचत्वा
रीमोध्यायः॥ प्रसंग ४१ संपुर्ण श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ छ॥ छ॥ छ॥ छ॥

आदिप०

आ० ४२

सकळासरसें मात्रुवचनेही विशेषें प्रमाणआह्मासर्वथा ९
धर्मह्मणेएकभावें होईलतेंतोन्यपाहावें तेथेपावेल्माव्यासदे
वें सर्वसंशयखंडत्ति १० ऐसाकरितांसंवादगोष्टि तवलपवो
निजनाच्याद्रिष्टि कृष्णबळिभद्रजगजेठि आलाभेटिआदरें
११ पित्रुभगिनिदेखोनिपृथा कृष्णेचरणीटेविलामाथा तैसें
चिवेष्टकुंतिसुता परमप्रीतिवंदीले १२ भीमार्जुनमाद्रिकु

१ १

मरि नमस्कारिलामुरारि क्षेमालिंगनदेउनिहरि येकासि
निबैसलें १३ धर्मासिह्मणे ऋषिकेश सांगुपाहासिद्दुर्द्दैवे
कुरा आणिभजटाउके विशेष तुह्मीकाहींनचेवाव १४ कु
[illegible]शातचिपृथेते पुत्रासहितभागिलें येथें याचफळदुर्जना
तें टचितेआसेंपूढारो १५ आसामगबोलोनिमनोगत आतां
नावेंकआसावेंगुत्प ऐसेंबोलोनिश्रीअनंत जातांजालासि
बिरासी १६

श्रीगणेशायनमः कर्णबोलियाचिऐसिगति देखोनकांपिलेनृपति॥ आपुल्यानगराप्रति सिघ्रगति जातेजाले १ इकडेपांडवहे निश्चिती कौरविजोडलीजापकिर्ति जळोतेधृतराष्ट्राचिरिती॥ कांपटमूर्तिपापात्मा २ भीष्मसांडवलासखरचि लोडितासकळकुसंगेचि ऐशाचालविनानायुक्ति गेलेनृपश्चस्थाना ३ खंडलिसंग्रामाचियुक्ति आनंदल्याऋषीव्यापती भीमार्जुनद्रौपदिसति धर्मनकुळसहदेव ४ बोलतेमाचेआदर्शाना पापलेशार्गविरावोगांना इकडेमातेऐवचना तुझाआशिईशुभकल्याण होवाटचेसर्वदा ६ येबोनीपाहेसवआंगनी नवदेखीलियाइसेनि मगह्मणे जिव्हेपापिणी जळलिसीभलेचे ७ पुत्रासिह्मणे माझेवचन तुह्मिनकरावेंप्रमाण द्रौपदिलाणीआर्जुनेंचधवरेंआशिई ८ पार्थह्मणेनघडेऐसे प्रातपजाले

याचरि होताआसमान भीस्मसंगे ते पाचहिजण सा माधुकरीआणि
तेंअन्न समातुहसोवोपिहे १७ कुंति शरीराजेचनय अन्नभ्रह-
णीमाय भीसांगेयारिचिजाय विभागुनिदेसरचा १८ तुसेमाझेंआ
थीच विभागपाचुनिकाढिसाच परिउरलियाआन्नाचे भागद्वये
करावें १९ यामाजिअर्धभीमाचें आर्धवोपियाचोघाते चतुरघ्रस्था
मिणितुते नलगचडिलिसागरे २० हपरिसोनिराजबाळा आनंदभ
रितवेल्हाळा आनंदेंघाटुनि दिधलिसकळा आपलेनिस्वहस्ते २१
पंक्तिसार निसवत्तिवचनें राजहेरिएकिली २२ संग्रामाच्याक
डोविकडि शस्त्रसाधनाच्याघउमोडि शत्रुवधावेंअंगप्रौढि हासे
कळसर्वांचे २३ पाळचिलाएविदुक्रदुना अकतहोतेदेउनि
कान कवणजातिकवणवर्ण जाणावयासाक्षेपे २४ उदयापा
चलादिनकर वर्णिकेहरधुर्तचातुर घेउनियाराजकुमर रायापासि

पावला २५ तवंतोउद्वेगीचिकळ चित्तिलज्जाचि जळजळ नेत्रिसां
उआश्रुजळ दुःखेकरोनि दनेते २६ म्हणेकुमरिमाझीकुमरि पडलि
कवणभयसंकटि ब्राह्मणशुद्रकिंवाक्षेत्रि कवणजातिचेपावें २७
माझेकंठिचिंचंपकमाळा घुउनजागाच्यापांयाचेका पडोनिपाद
मृत्तिकामळा सवतिजालीवाटचसें २८ किंरत्नदिपिकाआरबंडजो
ति मुराकेधरूनिनेलिरात्रि आम्रतकुपिकाआवचित्ति झरपो
निनेलिनायसें २९ तेचिह्मुपदाचिआमाजा नेचेजालेयाचक
द्विज्या याहिहूनिजेधन्यसाजाला कोणसांगेंमजप्रति ३०
भूपाळकन्येचेभीक्षुके भर्तारिलेसबोलतिलोक हेपरिसोनि माझा
दुःख भरणतुल्यमजप्रति ३१ कुमरह्मणेशोकेराया दुःखि
येभावनधरीहृदया शोकरीवांक्षेत्रियां माजिप्रचंडदिसताति ३२
नित्यभिक्षान्नेंभोजन दुसंजनेंचंद्रुवसनें ब्रह्मांडआविचांआभी

न संबोहूदईघडकत ३३ युध्यावेगळीजन्नेगोकी च्यारिप्रहरनिरो
चापोटि परि सिद्धि नाहि याच्यापोटि राळ्ळ ही द्रिष्टी तुझा तुम्ह ३४ त
स्वेचूधजननि द्रोपदि लागलि तिच्यावेरणि अनुमानेवाढपडूपलि
कुंविदेविनलवे ३५ होतिनहोतिनयम्हणवा पांडवकर्ममाझीयाचि-
ता तुझिच्यातुर्यें समुद्रा तावा रंधकराापुढारा ३६ द्रोपदम्हणे
लाखाजोहरि मूर्छजाले कवणियापरी मागा बोसलेरूषेश्वरी
संदेहअवगीयमुनें ३७ पांचाळपरिपुरोहीत तोनिवेदिदंडवे
त मगम्हणेजोनगरनाथ जाणोई खितुझाते ३८ कुळसिळना
मगोत्र वेंसूप्रगटावापचित्र जेराराजीयावेश्वाने अनंदजळी-
निचेले ३९ धर्मूकरूनियाब्राम्हणपुजा म्हणेआदरेपरियसीद्वि
जा समाधानपावेराजा तोसलापणवदावे ४० जेई खितेतुझी
याजिवें तोविधडचिलसदैव असेमानोनिमनोभावे मोहखाक्क

आदि०

आ०
४२

राया ४१ लक्षभेदकराचा पणी तुचाचि नेम केला वचनि तो जरी
भेदिला ब्राह्मणी तरि मग दुश्चितका सया ४२ क्षत्रियाहूनि ब्राह्म
ण श्रेष्ठ हे तव जाणावसा अगट राजा हृदई मानिके चे ति
मर्थ रचागपा तुह्माव गळ ने व्हे आह्मी जैसे जाणा अंतर यामि
आचा पंडुराया चे त्रामि भ्रमान कारे भेद्रा ४४ लक्षभेदो नेमा
हा पणि चिभांडील्या क्षेत्रीयाच्या श्रेणि हे पुरुषाची आगाध
करणि केविं टाके आणिका ४५ रोल्प ओणिकर्णाचे पाटि
आरां कोण देखवा द्विज आसा वोडन बालु गोष्टि ब्राह्मणा चु
झे कन्यार्थी ४६ ऐसे परिसोन धर्मवचन पुरोहित करिस्नि
गमन रायासि करोनि समाधान सर्ववृत्तांत सांगितला ४७
परिसोनि पुरोहिताचि वचन द्रौपदे धाडिली आमंत्रणे सवे

२

२

चिंत्रेरिलिपंचयानें पाचाजणापाचारु ४८ येथेयेउनिहुवदुम
येउधर्मीकेलेनमन राजापाहुईद्धिचरण कृपेनआलेपाहीजे ४९
कुंतिद्रौपदि येकेरथि पंचरहचरिपाचम्हर्त्ति छेत्रच्यामेरे ग्रहाग्र
चि वाद्येगजेरिआणीले ५० आनेकचर्णेजनेकरचि जीवनोपा
याचिन्हेनिरूचि चिवुक्रिमांडु निटेविलीपंथी याचिपरीसीकारणें
५१ नेगरद्वारापासुनीप्रगटे जवरिपावेंभद्रपीठ तोवरिल
ध्यलोन्वाट रचिलीनानावृचिचि ५२ कोटीनकालोयांद्रिहि"
नायेकराजभारानिकुटि उभराहुनिस्पात्रीलीबोटि सवेंज
कींवाजवेज ५३ भद्रासनपातलेसहज मरव्यासनिबेसे
धर्मराज पाटिसिउभेटेलेअनुज निजमर्यादाआपुली
या ५४ भयविस्मयेजनाहिपोटि द्रोपदपदानयद्रिकि राय

आदिप०

पुत्रासिकरिंगोष्टि राजेहोतिनिर्धारें ५५ पुढेयेउनिद्रौपदि म
च्छकटेविषयेंच्याचरणी परमानंदकवळोनिपाणि अंतःपुराच
प्रवेश ५६ बैसउनिकनकास द्रव्यवस्त्रीहेमाभरणी पुजसी
जेदेवांगनी ज्ञातिस्त्रीयासीवाची ५७ पांडवांपाहयाइसेनि न
वउगवलेपंचभानु दर्शनिआल्हादलाभनु झालेहेआवतारदे
वाचे ५८ श्वसुरमातुळपुत्रबंधु ईष्टमैत्रसखेसाधु मंत्री
यापाचारिद्रौपद येकपंक्तीभोजना ५९ त्यांबुनदांचे परीया
ळ रत्नवारिसुतेसाळ सुवर्णालउणीयासोज्वळ जडित=
झारिजळपात्रें ६० हेमटाणयईवरितबके त्यांवरिरत्नदिपअ
नेक प्रभेपातालिहसोदके आमृतजन्नेआणविली ६१ तेहे
पहेचोरावाद्यें भक्ष्यभोज्यअनेकविधें दुग्धसारंघ्रताज्यादें आ

आदि० ४२

४

४

रोगयासीरिली ६१ हस्तक्षालिलेसुगंधजीवनें पुगीफळखदिर
कर्पुपर्णे आर्पुनियासुगंधचदंने सुमनमाळासुल्मा ६३ वकुलाजंनेंकरनिवुरि
परिधानकरविलेपीतांबरि मुगुटकुंडलेकटिसुत्री श्रृंगारीलेपांचाही ६४ प्रार्थुनि
बोलेमगपांचाळ कवणजातीकवणकुळ कवणदेशकवणस्थळ हे आजंळबो
लावे ६५ आतांअंतरणानकिजे येथार्थतेचिआनुवादिजें कजुवामाजीमेळवि
जे रंकयेकदासिवे निःशेषआघ्यादिलासुर्यो लोवरिलोपितासमयो जोवरी
घमालेचावायो छ्डाकरिआरुणाते ६७ हुझीलेपीलेकार्तिमलोपि परिले
क्षणसांगेप्रगटप्रतापि आतांहोउनियांच्छकुपि आपणामाजिमेळवा ६८
हांसोनिबोलेयुधिष्टिर पंडुनृपाचाजेकुमर धर्मराजासोमिनिर्धार राजेश्वराजा

णपां ६९ हे भिमसेन धाकुटा बंधू जेणे केला हेडंबवधू बकमार निभयाचा कंदू येकचक्री छेदिला ७० तिजा अर्जुन माझा विर जो शस्त्रीयां दिक्षागुर भार्गव भिष्म आणि रघुविर चौथा हाही गणावा ७१ लावण्यें दिपिची माणीकें चातुर्य तेजे आमोलिकें नकुळ सहदेव जाणपां ७२ कृष्णरूपा विदूरयत्न मूळ केल कुलाशु ने तूह्मास सुरषाचे निधन्यें पायलुम देखीले ७३ कुंति माला हे निर्धारि जो ह्मावे सेपूत्र जठरी जन्मले ह्मणो निल्मान वगात्रि दुःखसमुद्रि निमग्न ७४ जैसे जैक लांचि सकछी जैजैकारे पिटलीटळी द्रौपदे पाये वद्दो निमोळी खेवेकवछिमिसळला ७५ आछिगो नियापाडुवाले मुखे निदिंल धृतराष्ट्राले ह्मणे ज्यामाल जाउल निमाले कार्यलुमचे साधावया ७६ दुहृदून्म चढला कोपा ह्मणमि पाचाल नियुधा कौरवांचि

५

यासिरछेदा येकलाचिकरीन ७७ बलिजालीयाभीष्मद्रोण तेहिरणिपावलिमरण
आतास्यसुलकरानियांमन सेवाघेणेमज ह्मालि ७८ द्रौपदह्मणेगाकुमरा करपिकरुनि
द्वारविचतुरा व्यर्थबोलाचापसा उचहुनकोयेकाही ७९ पांडवजालेज्यामांत तेणे
तेणेद्रौपदाआल्हादबहूत त्रैलोक्यासिअमरनाथ. ह्मुणत्तल्यलक्षीना ८० रायेभेडी
लीभांडारे द्रव्यवांटीलिआपार उभविलिगुढियामखरे ध्वजापताकीमंडीत ८१
राजाह्मणेधर्मरायाते उभयपक्षीश्रेष्ठतुते द्रौपदिआपूलेनिहाते अर्जुनानेसमर्पी
२ धर्मह्मणेह्मविचार रहस्यबोलेताआतिआपार पांच्याघीणेपंचभ्रतार पंचाहिप्यास्ना
जाणपां ८३ आधीमानेदेईक्षण पाटीभीममगआर्जुन यावरीमाद्रिचेनंदन येकपांति
नोवरे ८४ भैकोनिशंकलायज्ञसेन ख्वटेलाधरोनिमौन्य ह्मणेहेनमनिमासेमन

लोकविरुधआपाडे ८५ तुह्मापाचानेयेकजाण अंगिकारीहेकंन्यारत्न विधिनेवरापाणि
ग्रहण जेकामानेसमस्ता ८६ येकापुरुषाबलनारीदेखिल्याअैकिल्याचराचरि येकभा
र्यापाचभ्रतारि हेआचरितसर्वथा ८७ पंचभ्रतारपांचाळीसें हेनमनिमासेनिचिसे
तुह्मीसर्वज्ञसर्वथा विचारनिमजसांगा ८८ धर्मह्मणे अैकराया नेणताआग्रह
किजेवाया द्रौपदिपाचाजणाचिजाया नेमिलिसेविधिने ८९ पुराणिअैकिजेजिके (र्ण)
या जटीलगौतमनामेवनिता नेणरुषेश्वरासता वरुनियासीवर्तिलि ९० श्रीरुवच
नवंदूनिमाया जालीसानाजमाकाना गुरुपरिसआधीकमात वेदशास्त्रीबोलीजे
९१ तेकंनिचेआस्तावचन भीक्षाजालिरुपेकरुन वाटोनिसेवाआवजण समसमा
नसर्वदा ९२ तेप्रान्यथानव्हेआतां कोणभंगिसांगणा होणारतैसेनचुकेलहता

ललाटीच्याब्रह्मलिखीतां कोणभंगीसागपा ९३ होणारनेनचुकेकदा कोणभंगीशं
करवरदा परिसोनिरायाद्रौपदा विचारकाहीनाठवे ९४ मगह्मणेधर्मानूसर्वज्ञा
कूंतिआणीधृष्टद्युम्न तिघेजणसांगालवचन तेप्रमाणम्याकरणे ९५ असेकारि
ताआनूवादन संकटिपावेसंकटहरण तोकृष्णद्वैयूपावन देवेआलासाटायां
९६ देखोनिआनंदलेसकळ भावेवंदिलेचरणकमळ श्नेहेपाचहीकूंतिबाळ आळ
गिलेश्रीव्यासे ९७ द्रौपदेनमस्कारनिद्विजा सर्वीपाचारिआपिलीप्रजा ह्मणेदर्शन
लाभतूझा कल्याणकरीआमुते ९८ फीटलासर्वाधिसंदेहो तुसाक्षचनिमजनिर्वाहो
तुवानेमिल्यानेमिराहो ह्मानिर्धारमानसि ९९ आज्ञाकरिद्वैपायना हेद्रौपदिच्यावेिक
वणा येककिपाचाजणा हेथ्यछ्यमूखनिरोपि १०० व्यासह्मणेयविशई चिंताकर

णेन लगे काही क्षणभरि येक समर्र जाहीलु झिबैसावे १ कुंतिआणीपांचहि जन द्रुप
दराजाआणि द्रुष्टद्युम्न आंतरगृहीं बैसोन पूर्वकथापरिसावि २ नैमिष्यारंण्यामाजीपुर्वी
दिर्घछत्रमांडीले देवि सावित्रियया ति आसुरजयाकारणे ३ होतिकेला धर्मराज
नयापजले नेवि काज दैत्यमारुनिजाले भ्रभुज नेथ्रीश्रीवरि माजले ४ प्रजावृथीजा
लिबहुत कवणातेहीनाहीमृत्य हे देखोनि चिंताग्रस्त देव म्हणतिब्रह्मयाने ५
प्रजावे थिचे दाटणी भारेलवीपाहे धरणी यासीउपाय येजोनि विचारीलापाहीजे६
आमरासहीत आमरपति नैमिष्यारंण्याय नापंथि देखीलि निर्मळ भागीरथि
नेथेस्नाने सारीली ७ उदकप्रवाहेसाज्वळ वाहात आले सुवर्णकमळे शक्र
म्हणे याचे मुळ शोधोनियापाहोपां ८ वरताचालला गगनीं तरी तवं ज्यान्हवि

चेआर्थनिरी रुदनाकरितदिर्घस्वारि दियनारिदेखीली ९ तिचेआश्रुबिंदुपडती
तेणेसुवर्णकमळेहोती तितेपुसेसचिपति तुयेयकोणकोणाचि १० किमर्थकरि
सिरुदनातें यरिह्मणेयेरमजसांगातें सर्वकारणकळलतुतें ह्मणोनिह्मानुथ
रियेला ११ पश्चमपंथेगंगामूळा घेउनिआलिनिर्जरपाळा पर्वताचीनूनविशा
ळा देवालयदेखीले १२ त्रैलोक्याचास्वामिश्रेष्ट शक्रीसिखेळेसारिपाठ ईंद्रयेउनि
उभानिकट परनोनिद्रीष्टिहेखेना १३ विशारपावोनिपाकशासन ह्मणेहेंविश्व
जयाआधिन यामजप्रत्युस्थानमाने किमर्थनाहिंदीधला १४ ह्मणोनिग्रव
र्तलानिदे परीतोस्पर्धेनाक्रोधें खेळसरलियाविनोदे शक्राउनुपाहीलें १५
तयाचिलागनाचिद्रिष्टि काष्टप्रायपडलाश्रीष्टि सावधकरोनिह्मणेगोष्टि

सर्वसांडीमल्यका १६ तुजसारीखेईद्रकोटि नवेनिर्मनिदारवंडिष्टि ईश्वरथो
रपणाचिगोष्टि त्रुणसाठीसरेना १७ ह्मणोनि हीमालयाचेशीखर नखीउन्म
लिलेसत्वर हेदेखोनिसुरेश्वर भयेंकांपेथरथरा १८ शक्रापुढां घालिद्रिष्टि
नवंबळसमद्रेनेजयूष्टि चवघेईद्रयापाटी वज्रधरदेखीले १९ देव निजमू
खेआज्ञाकरि रुदनकरिनउभिनारि कामेपीडीलिबहुकाळवरि ह्मणोनिमांगेप
तिले २० तुह्मिमानवदेहधारि होउनिजन्माप्रीथ्वीवरि पांचजनायेकनारि स्य
ईछेनेभोगावि २१ हेस्वर्गलक्ष्मीमतिमंता होईलपाचाचिवनिता द्रोपदपां
चाळराजदूहिता मृत्यलोकिह्मणतिलें २२ निमिसहोउनिआपण करविले
त्रियाचेहनने तह्मिपांडवपाचहिजण होउनिजन्माकुरुकुळी २३ साह्यकर

निकमळावर केउवासुथस्माभार आइनादेत्तासर्वेश्वर पाचहिईंद्रीप्रार्थीला २४ जन्मदेतोसीदेवराया नरिदेचनाविर्यआम्हाचिकाया जन्मपावोऐसा स्वामियां अनुग्रहाकरावा २५ कृपेनेबोलेत्रिलोचन धर्मवायोशचिरमण आश्वीनिदेवयापासुन जन्महोतीलह्मणे २६ विश्वभुकधानेआणीधर्मीला सिवीईंद्रप्रभुनकर्म शांततेजश्रीयानामा यागोनियायेलोकिं २७ धर्मभीमआ णीप्पार्जुन नकुळसहदेवदोघेजण येइनामिसर्वजन पाचारीतिमृत्युलोकिं २८ पाचहीईंद्रधरुनियाह्मणे हरपालला विष्णुव्राने केशवह्मणे त्रिपुरारी बोलीला मजमान्य २९ मृत्युलोकिंधरुनिजन्मे पावशाकहोतिपराक्रमे भुभारफाडावयावी क्रमे साह्यमीहिहोतुसे ३० ह्मणोनिमस्तकिचे उभयरोम येकश्वेतयेकशाम

प्रसादवोपीलाउत्तम सर्वोत्तमेतेकाळी ३१ यादवकुळाहोमाझारी देवकिरो
हिनिचाउदरी निक्षेपावेनेथेश्रीहरी प्याणीबळीभद्रजन्मला ३२ श्वेतलोबाळिदे
वकामपाळ कृष्णनोश्रीकृष्णगोपाळ यैचेनिबळेश्रीखिलळ भारालिलकरा
वे ३३ तेहेपाउवशालहना रुद्रावताररा चिवनिला तेहेद्रौपदिनूझीदूहिता
देवकार्यापातलि ३४ साहीरणानवधेसंगी पातलेयेकयेकालागी तेकोवे
पउत्तिवियोगी हेतवंनविच्यारि ३५ देवचरित्रमानवाकळेले लोकाचारिकाव
हिनमिळे ईश्वरहृदईआणोनिलिळे पूढेकर्तव्यसंपादि ३६ पात्तहीपांउवरुद्रा
वियतिमा हेप्रतितनरोत्तमा प्रयक्षदाविनमिनूह्या दीव्यचक्षूदेउनि ३७ ह्मणो
निकूमंडलातिलजळ नयनिस्पर्षताआणुमात्र सुर्यवन्हिकुनितेजाळ ताळप्र

माणतेजस्वी ३८ मस्तकमासतिपंचार्क कुंडलीलोपलेशशांकी विद्युतेजाचेदि
पक ब्रह्मांडगोहिउजळला ३९ ह्यदेखोनियायज्ञसेन आश्चर्यभाविसाकिनयन
धरुनिश्रीव्यासचरण मौनमुद्राराहीला ४० पुढतीव्यासबोलेगोष्टी पूर्वीरि
षिकंन्याहेगोमटी तपेंआराधूनधूर्जटी वेगीमागेवराते ४१ म्हतारदेदे
याउत्तरि पंचवाग्रार्थिलात्रिपुरारि प्रसन्नहोऊनितियेनारि घेघेम्हणेपांचवरा
४२ पांडवाचेआगनारत्न होऊनिकामणाकरापूर्ण ऐसेंसदाशीवाचेंवचन
सांगपायाकवणेभंगावे ४३ सर्वसंशयदवडुनिचीत्ति द्रौपदिचोपांडवाह्मति
ऐसेसांगोनव्याससमर्थ अंतरधानापावला ४४ द्रौपदीविवाहसभ्रमकाज
करावयाराजयाआनंदभोज तोनिरोपणग्रंथराज श्रोतियाकर्णीपरिसावा ४५

मुक्तेश्वराचाउन्मेषभव्य संतसेवेस्तवआर्तवत तेषुंढारेपरीसोत माहुन्नभावे
ओवडी ४९ ईतिश्रीन्महाभारते आदीपर्वाणि द्रौपदसंषयोनिरशननाम
दयचत्वारीशत प्रसंग ४२ श्री श्री श्री श्री श्री श्री श्री

श्रीगणेशायनमः ऐकुनि व्यासरुषीचीवाणी भेरीनादउठलेगगनी सुमनवृ
ष्टीहोताधरणी गंधेविषइव्यापिली १ मुळेपाठविलेरायाते शीष्यकुरुबे
रुषीवृराते द्रौपदजाउनी हुष्णाते यादवासहीतराहविला २ उभयमंड
पीसाक्षेपे समानसोडलामाडीलानृप दवक प्रतिष्ठा हारीद्राकेप मंगळ
भ्यांगसुगधी ३ वस्त्रेलंकारमडीत कन्याशृंगारीन्रपनाथ तैसेचपाचही
भ्यामात वस्त्राभरणीशोभले ४ मधुपकादी पुज्याविधी पाणीगृहणेक
ग्नसीद्धी धमीसी समपुनीआधी तयापाठी चौघात ५ पुज्या समपुनीस
मस्तसम प्रदक्षणाविवाहहोम सांगकरीरुषी धौम्य जोकास्वरुपदेवाचे
६ अवलोकीता पाचहीवीर द्रौपदा हृदइ आल्हादथोर इछीलेत्याहुनीआ
पार फळपावलेसुखाचे ७ द्रौपदीभोगावयाकाम पाचाचेहृदइ देखलेसम तैसा
चवधुचामनोधर्म पाचातेहीकवळीता ८ हेचिन्ह देखोनीयादृष्टी राजान्रम

ःकारलापोटीं हपाचाचीव धुगोरटी पुर्वजन्म समंधे १९ सुखसोइळाच्यारि
दीवस करीतां आगळा रायासोस जेवीका आतुत्पामहेष भाग्यदेसाल २०
राजेवह्राडी नागरीक प्रधानसायरे सुहृदलोक वस्त्राभरणीयेकयेक गौरवी
लेसन्माने २१ सर्वेही बुडालकुंकुमोदकी कस्तुरीत्तिलकतांबुलमुखी माळा
गळा चंपकी नगरगभीमीरवत २२ रुषीतपश्वीब्राह्मण त्रुंसकेलेअन्नपाने
घृतशर्करा दुग्धजीवन पाठवाइलमुतेब्री २३ आदीमध्य अंतीअवसानी या
चकउवगळेदक्षणादानी वसनेधन धेनुयानी म्हणतिवोसेनघेवव २४ देवां
गनाचीनर्तनें गंधर्वाचीगायनें उचीतपार्वताचोंगुणे भाटकरीतीगर्जेन २५
आदंणा वोपुर्निसपति अयोग्यमानीपाच्याळुपती कनकमेरुपुळभक्ती नरो
टीकअर्पणे २६ शाट्यायनभद्रव्याति सुवर्णमाळीका रत्नदीसी अष्टशाव
कायकहास्ती तेपाचशात पाचाते २७ रत्नचाकेहेमदंड हेमम झीमके रखुड

च्याहीवारुबळवंड यकयेकाजुंपिले १८ तैसे श्रृंगारुनीरथा पाचजणाचा

चराता अश्व अभरणे मंडीत सहस्त्र यकयेकाते १९ सोळावरुषाचीयासुजा

णी कळाकुशळ लालावण्यखाणी दासीजातीच्यापद्मीणी पाचशत पावीते

२० रुपविद्यातरुणगुणी प्रयोजनपात्रीमंडीतपाणी सेवेतिष्टती अनुदीनी

ते दासशत यकयेका २१ सोकालुकाचा यकोनिष्क तैसेहेमनाणी आयु

तयेक तितुकीचरत्नेअमोलिक येकयेका अर्पिली २२ उत्तम रिलवस्त्र

भारी येरुलेखीविरिखिल्लारी धवलेनंदीचे आकार लक्ष येकवृषभ २३

जैसे अंदणदेउनिहाली आनंदनसंउद्रौपद विल्लि लग्नेमासेनियान

पति भुवनत्रईअसेना २४ कृष्णबळेपांडवंबळ लाघलेलक्षण निर्भी च्र

कलिकाळबाधेनसकळ कौरवकुळतकिती २५ कोंलिगौरविलि

वरमाये द्रौपदभाग्यविंदूनिपाये मोहकावको निराये कन्या हाती नीर
विलि २६ मानपुजिलि वस्त्राभरणो कुंतिकृपेचिमंदाकिनी श्रुश्रा
आलिंगुनि वन्दनी आसीर्वाद अनुवाद २७ जेवि इंद्रायेणि इंद्राते स्वा
हादेवि वन्हिपुरुषाते रोहिणी आवडे चंद्राते तेवि प्रियाते प्रियहोई २८
पद्मनाभीलेय झालया शंकराते शैलयतनया जेवि सावित्रि ब्रह्मया ते
वि तु प्रियाप्रियहोई २९ जेवि दमयंति नळाते अणि अरुंधति वसिष्टाते
भद्रा आवडे वैश्रवणाते तेवि प्रियाते प्रियहोई ३० अत्री रुषीते अनुसया
श्रीरामाते विदेहतनया प्रभाकराते छाया तेवि तु प्रिया प्रियहोई ३१
लोपामुद्रा अणि अगस्ति ज्वाळंधर अणि वृंदासती जमदग्नी रेणु
का भगवति तेवि तु प्रिया प्रियहोई ३२ पुत्रपावोनि पुरुषाशि जेवि मी

श्लांघता भोगी क्षिति वरमाय पपाचि सपति सोहळा भोगी संभ्रमे ३३
जे विघ्नसर्वा निगुणा सज। वमयि पपाचि अनर्घ्य पुजा। अनंत काळ भोगीं वो
जा मंगळ गोरी सारिखी ३४ कुरुजांगलादिकू देसि राजपत्नी या पडभैसी
राजसेवकास वंसी बंधु होई श्रेष्ठ हे ३५ भ्रतार जिंकि तिष्ठ मंडळ करि
तिहो यमे घपुष्कळ तीर्थ पाळि ब्राह्मण कुळे अंन्न दान सुवर्णे ३६ असीकुं
ति अनुवादला। असंख्यात रुषि वनिला। तथास्तु म्हणे पुत्र कांता। पुढतिपां
यालागली ३७ ते विश्मणी द्वारकापती उष्टर वाजी करी पीरथी भरोनि उय
यानसंपती पाडवां प्रति पाठविलि ३८ सिंधुद्वीपिचे असुके मोल घेतिक
नकतुके मोर बांधिजे उदके ते असंख्य बहु वर्णि ३९ इंद्रगोपा हुनि तेज श्रेष्ठ
असीसुरंगे सुये पुढ जयाकुसुमाहुनि तांबेठ ते हि अपार पाठविलि ४० अजा

रोमज स्वान रोमज उष्ट्ररोमज मत्र रोमज पुपक्रोशजक्रमिक्रोशज तरूज
तृणाजे अगणी ४१ अनेक देसिचे अनेक वसने चित्रपट कमळाजन सिरोवेष्ट
ण कटिबंधने शय्यास्तरणे विचित्र ४२ मुक्तमाणिक हेमाभरणे नीळ यापेरो
ज ळसणे पद्मरागाचि कंकणे वैदुर्यपत्री पाठिविलि ४३ सहस्त्रावधि दासी
दास भुषितवेष्टित सुवास शस्त्रीवेष्टित सुवर्ण कोश मोलागळि पाठविली
४४ मारूतातुल्य तरूण वाजी कनकरथिकनक ध्वजी स्पर्धा कीरिता सुर्य
तेजी ऐसे असंख्यात घोडे ४५ शोधित जांबुनदाचे खाटी सुवर्णाचि ड
ळे येक कोठी कृष्णाप्रताप देखता दृष्टि पांडव पोटि अहलादु ४६ परम
नंदन सटे चित्ता सरली मागील पुढील चिंता राजया आणी राजमाता नु
न्य काहि दिसना ४७ पांचा जणा पांच सदने मनोहर वोपिलिया इनसेनें

3

उपमेउणाइंद्रभुवने तेथेस्वइच्छयाक्रीडति ४८ चौसदनीचोघेजण येके
ग्रहीक्रुस्णाजुन क्षणाक्षणायाइनसेन सांभाळीतसवोथि ४९ द्रौप
दिस्वयंवरनिरोपण श्रोतयासांगीतलसंपुर्ण पुढीलकथेचिअनुसंधा
न कृस्णाहरपरिसिजे ५० सावधानकळतेअेकपमाये वक्रुहरुकिलेवा
हमाये म्हणोनिक्षणक्षणापाये वंदावयाअधिकारु ५१ सद्गुरुलीळाविस्वं
भर स्मरणेतरीसंसारपार हाचिधरुनियाआधार मुक्तेस्वरअनुवादे
५२ इतिश्रीमन्महाभारते आदीपर्वणीद्रौपदीस्वयंवरोनाम त्रय
चत्वारिंसोध्याय:॥ग्रा॥४२ संपुर्ण॥श्री श्री श्रीश्रीश्री श्री श्री श्री श्री

आदिपर्व

अ४५
४३

१८

४

श्रीगणेशायनमः॥ ॥श्रीवंकटेशायनमः॥ ॥पांडवबाचल्लेलाखाजोहरी द्रौपदीजीं कीलोसैघरी मातकाकुलीपृथ्वीवरी सुर्यधीमेसारिखी १ निं दोहीबोल तिसर्वराजे आसुनिघनराष्ट्रनधरिलाज अपकीतींकांइमेचे वेसि चर्यवाहेमंदाल। २ मनोवेगेगुमहेरी बालनकोपिली कौरवभारी दोप देपांडवादिधलोकुमरी पापीयहल्याविधीने ३ लक्षमेदिलेपंचशरी तोअर्जुननिजनिर्धारी शौक्यभंगीलारयाचहारी नोचिसीमजायाचा ४ द्रौपदेदिधलीबहुतआदंण्ये छ्छोधाडिलीउपायेने हेऐकोनिदुर्योधने हृदयपिटिजेहस्तेकुं ५ कर्णजालानिश्चिन्त कुर्ण मणेहेविधीकुरेष ब्रोण शकुनिह्मणेगेलामाण आलेमरणा रोकडे ६ दुःशासनमोकुलीधाय ह्मणे गव्हालेहालपाय आताविचारकरणेकाय नोनालाळविचारी ७ शकुनि ह्मणेऐकामात सांगेनजोस्वीकाराअप मैत्रिसाधुनिउपाजवापाय येपो

मंत्रसुढाळ ८ तुली आथिले वैभ्यानटी हेमालँ दध्यी वरी अपकीर्तीशब्द सोध

परिहरी ऐसा उपायअसेहा ९ लागले ने न फिरे लांछन परीहरे बोलता न

मनिजन घावे येकु येकाचे प्राण फावले गर्ई अविचारे १० आता येथे येण

कळे तुली संपुर्ण सवबळे पांडव सर्वथा निर्बळे अरण्यवासी वृध्दली ११

राज्यबळ सेनाबळे द्रव्यबळ सुहृद बळे सर्व शास्त्री तुली प्रबळ शत्रुनिर्ब

ळ सर्वथा १२ द्रौपदिसी वैरी अपमाने दुःखे दुखावली न पाचि मने युध्य

मांडलियासन्याये तुला पाशी मिळतिल १३ जवशी हस्ता यादवेसी

साह्य आला नाही त्यासी जव वारी द्रौपदाचे मोनसी नाहीं आलीमान

उदेला १४ असावधान पांचाळ राज नाही दुर्गसेना सज्ज तो वरी था

पुढे हे काज अतीलगबगा साधावे १५ सज्जा करुनि यादळ भार वेगी

वेढा पांचाळ पुर सुळे शोधी हुतरधर तो विंधाचुन माशवे १६ नाय

कोन आन मंत्र अंगीकारुनि यविचार शल्य द्रौपदसी उपपौसे १८

मारूनियासांडावे १७ बहुत मारिजेसपति तेचिवधावेपांडवांनेक्षणेक
विलंबकरिता येथे मग असाध्यजायपा १८ आजीतुमचे ऐश्वर्यपुण्य उदरके
होईलयाहुनिनुत्य दिवसेदिवसबळसंपन्न शत्रुहो तिलनिधारे १९ तुलीयु
ध्यकोट्यानकोटि पाचपुरुषा चिपुढेतुलीगोष्टी लागवेगउगाउगी मारूनि
यासांडावे २० ऐकोनिबोलेसोमदंती अपेहेनमनेकुश्चिलयुक्ती जेयाविचारे
वर्तती तेअनर्थापडतिल २१ पांडवअपावया निर्बळ सामर्थ्य नव्हे अमरपाळ
येकलाअर्जुनपृथ्वीनळ कुरुशके निश्चेत्री २२ गदाघानेबळभचंडे नवखंडेध
रत्रिचिरानवखंडे भीमकुरुशके यासी तोंडे निबळे कैसेअपानस्या २३ पांचाळ
आकुळेलतुह्मा यासिनपडावेत्रमा पडनाहस्तनापुराचिसीमो हास्व
विलसंग्रामी २४ घेऊनियाहदवाचियाकोटी आनाचिदकआ आनाचिरु
धाउभापाठी पांडवाच्या रोमासाटी दौपदवेचित्तभाणाते २५ ओबावे
हस्तवेशाकी ईछीलेकाळीयाचिस्थिती सकळराजयाचिसंपती हाचिच

असेजाणपा २६ आताविचारखोकुबरचा वाढउनिस्नेहभाव मागीलअ
परांधाचागेवा मीघ्याकरुनिराधवपो २७ यापासोनिनघडेअसे प्रतिनमानि
जेनिजमानसे ऐसास्नेहदिपसदिवसे वाढवावासुहदेसी २८ स्तुतीनासीमा
गीलनिंदा मैत्रिनिदोवीलविषादक्रोधा जेविघ्यमतसाशीली याबाधा खंडे
लमरपाभयाचि २९ नेविपुढिलेनीर्वैरहाटी हारपली मागीलकुटी आता
वैरसांडुनिपोटी मैत्रियाचिकराचि ३० सांडोनिजिविचाकुपटभावो दुराभि
मानकरोनिवावो समुदायेसीअवघेजावो भेटावयापांडवा ३१ वंदुनि
याश्रीकृष्णाते क्षमालींगतीपांडवाने समाधानकरोनिबहुत स्नेह
राखीगीरवावे ३२ भेटिगेलियानाकाळ धर्मेहदईचाअतिनिर्मळ
मागीलअपराधाचेजाळ क्षपोजाईलचिसरुनि ३३ सोयहाते नम
स्कार करुनिकरावेमनोहर हेखोनउपायनेअपार स्नेहभावकृष्णाचा ३४
पांडवधरुनियाहाती घेउनियावेनगराप्रती राज्यभागबोजुनिप्रीती येथासुखेवर्तावे
३५

विरोधकरितापावाल्कलेशा बहुतेकाहोईल्लजीचनाशा वाचलेघेउनिअपेशा
आपेघेउल्लयेपुनि ३६ ऐकोनिसुरीश्वराचेवचन निशोधुनिबोलेकर्ण
पुरुषधर्माचेलक्षण येकनिश्चयलेना ३७ युक्तअयुक्तवाअयुक्त कार्यजानिवि
वीधाचेल केलीयास्वार्थनापरमार्थ येकहीअर्थपैसेना ३८ कार्याकार्यवि
कपक्ष अंगीकारीतोचिपुरुषदक्ष जीताअधर्मिलीयामोक्ष साधुनिजाय
प्रतापि ३९ हृदईविकल्पाचिवस्ती जालियाविचक्षाचिकीसायुकी उपजो
नप्रयोजनेनासिती आपुलेप्राणिपरावे ४० निवटावयाशत्रुकुल जींका
वयापृथ्वीतल वस्पकूरावयाधरणीसकल हाचिकालकितुल्याने ४१ नक
रीतापांडवाचेहनन रणीनजीणतायेइपसेन परतोनजातापिश्वजन
उपहासीतीसर्वस्वे ४२ कालस्पपानेदुःखचित्ते सेरचीजीनाचेयासीसो
डिले तेमाहाव्यसनिप्राप्तजाहाले पांडवजोहरीवाचता ४३ नेदुःख

स्मरोनियाचिनी भीमराक्षेसपापमूर्ती रक्तप्राशुनियादोनी असी त्याहिमक्षिल्या ४४ त्यासिमारिनायलवहिला गोळेनीतुकापाळिजेकेला प्रस्तुनयेकुटियावरिघाला घालोनियावधावे ४५ मरणाभयजयाचेउ दरी तीहीसुखीहावेसीविरि आल्मारिचोनिरणचवारी येपकाडुबजा ले ४६ पाउवधरोनिअभिमान जुंझानिघनिपाचहीजण बहुतहस्तीछे शेनिकंदन लेचिकौरूपीवळी ४७ दुंडुनिपांचाळेरूपवर असंख्य साधनकुरमार हाहासहश्र मतकुंजर अश्वभारदशगुणी ४८ रणहा टकुवपीरिथद्रव्यघेपेअर्बुदात नरीरिचलियाचेपेप सार्थककाहीजा णिजे ४९ ऐकोनिकुर्णाचियावचना परमथावपडुयेधना बंधुसहित दुःशासना हावचढलिचौगुणी ५० गेळीला संग्रामसंकुतभेरी कोल्हा छगाजविलारणतुरी सीहनादकेलाविरी माहायोधुसुकुप ५१

अश्वकुंजरविरंगी कवचेबापाली वज्रांगी शस्त्रेसकलनिधगाळंगी व
न्हीजीकेसारिखा ५२ बळेचालिला दळभार जेविमानसजळसागर बुडवावया
पांचाळपुर करीभयासुरगर्जना ५३ कुर्णमाहापुराचाकोट भीष्म नोउर्मीचे
संघाट दुःशासनादिपरमदुष्ट मत्स सोरानळपती ५४ दुर्योधनमाहामहो
शकुनिआवर्त भोवपालहो ऐसीया माहार्णवाचाचाहो पांचाळपुरी प्रगटला
५५ बोंपलामधिलाउत्तविला पैकीप्राशनेनिमुक्तकेला नहीतिलाजुगवा
धीली गर्जनाकरिगडगर्जे ५६ नेचिचपांडवहस्ती याबळ अपमानपाव
लेबहुतवेळ नरगवचिगोंधळ घालिनयालेयुध्यार्थी ५७ कौरवपात
लेद्रुवमारी मानजालीपांचाळपुरी द्रौपदपुत्रायाअपाकुरी निघावेगीसा
मोरे ५८ स्नेहेजामानपानलेभेटी शस्त्रधारगौरवापाणी त्रुसीयपदृबाण
लापोटि नागपुराबोळवावे ५९ दुष्टद्युम्नआपिशिखंडी दोघासंग्रामाचि

गोडी ह्मणतिआजीबळाचिप्रौढी कौरवांतेंदावउ ६० सिधहोउनिसां
चाळसेना घावघाल लानिशाना दुंदुभीनादकौरवकुणा ध्याला ह्मणोनिसां
गती ६१ छत्रच्यामरेध्वजपताका वाद्येगर्जती नानापरीची चहुसमुद्रादीकी
चातुरंगणीशोभत ६२ अश्वगजरथपदाती हरीरचिलायेवूपंक्ती चहा
विमुखीभागीरथी उगिजेचिदोषदंडावया ६३ औजपुत्रधृष्टद्युम्न शीखंडी
सुमीत्रप्रीयदर्शनि प्रिनकेतसुकेत सरळण ध्वजकेतुधनुर्धरा ६४ रथारूढ
राजकुमर कउाचिकडी संग्रामचतुर रथीश्री दोघा नोडर धनुस्पेनिघाली
६५ प्रधानसेनानिजबळियाढे माहारथींचा तितपुढे ह्मणतियेषयास्मा
कडे पांडवबळेआपापा ६६ श्वेतचामरेछत्रे श्वेतवाजीश्वेतवस्त्रे रथीभरो
निशाणाचे द्रोपदराजानिघाला ६७ तयापाठीपंडुकुमर सुवर्णरथी
पाचहीवीर दीव्यधनुष्यमंडितकर रत्नजडीतरथावेसी ६८

४

राहोनियाद्रौपदाच्यापाठी नावेकृष्णवलोकीतीद्दष्टी उभयदळापडलीगाठी
कौरवाआणिपांचाळां ६९ दोहीसैन्यांजालिमिळणी प्रळयरुद्रमांडिली
बापी शस्त्रधाराचियारवणी वन्हीवर्षीलागला ७० कुंजरसंघटलेकुंज
रा राउतझगटलेअसिधारा प्रवर्तलेघोरमारा माहारथीविरयासी ७१ उग्रता
शस्त्रधाराचिशास्त्र मल्लयुध्यमांडोनिगात्रे चउकुणाहाणोनिगात्रे मुष्टीप्रहरहृदय
पेटीती ७२ कुंजरपळतिकुंजरघाने राउतमारितीराउताने रथीयेमारितीर
थीयाले निर्बळातबळिष्ट ७३ हस्तकमळपादकमळे कीरीटकुंडलेतीरमेळे
पडतिजैसीराजतोसळे रक्तगंगालहराकी ७४ जुंसतापांचाळाचेदळ ना
वेक्रमाघारले विकळ देखोनिपाचहीमळयानळ पांडववीरक्षोभले ७५
मनोवेगाहुनिदेखा पाचहीपातले सन्मुखा देखोनिभुपाळासवळिका म
रपाअवस्थामांडिली ७६ अवघेसणानिहेपांडव आताकायासिघाटिव।\

रक्षुनिथापुत्राजीव सीघ्रयेघोनिपळावे ७७ मंदबुधीपापीकुधी येणेसिंधु
विलाहुर्योधन सर्वांसीभासजालेमरण सोडविकोणायेथुनि ७८ शकुनिकर्ण
दुःशासन शैल्यसैंधव पाचहीजण याचियेबुधीदुर्योधन क्षयकरिलवंशासी
७९ तवजयद्रथापापीकुधी देखीलक्षुनिफाल्गुण धाविनलेखपानि याचाप्राण घेउ
याचासंग्रामी ८० तयादोघाचे दोघेकुमर तारुण्यमदेआलेघोर सुढाळोटोनिरहंव
र पार्थसमोरपातले ८१ दोघेराहुनिदोहीभागी पार्थविंधीत्ला बाण लागीहा
सुनअर्जुनबोलेनिसुगी मरणभये टाकीले ८२ दोनिसहस्रअकुंकुपत्री अर्जुनतार्ि
लाअभिनपुत्री येरेमोडुनिहेग्रामाचि चोजपाहेतयाचे ८३ धनुष्यापासुनिसुटे
तिबाया छेदुनिसांडितेअर्जुन पीतेदेखतास्सतानिर्वाणि करिताजाल्यानयाते
८४ दिशाव्कर मापपितुंड दोघातोडिलेदोघाकुडे धरानख्रिपाडिलीसुंडे जेपाकु
सुमासारिखी ८५ दृष्टीदेखतापुत्रमरण खेदनकरियाचेमन तवबेदुनिअर्जुने।\

५

रागेमारू लागले ८६ चतुरांबर दोघे पुढी ईंद्रासी म्हारुं धावले गावि जैसा वधावया
वासवि कृप सैंधव धाविन्नले ८७ कौरव चिरामिनले पाठी आवघे करिती बाणवृष्टी
विकट हाकाचे बोभाटी मुलस्कुसी मेदरा ८८ आगळिक करूनि कुणे अर्जुनं रथीचे ध्व-
ज्य रले निमारिनाचीसेने तुतनथाणुनि जोडिले ८९ हे देखोनि कौरव हृदयी अवघे
हरुषे वाजविती टाळी म्हणति अर्जुन पडला नळी येथवां आसुते ९० सोमदत्त
कुनि कृप सैंधवराजा दुर्योधन भीमार्जुन पाचही जण शस्त्रपाणि धाविन्नले ९१
तावत्प्रमाण प्रचंड चापे भीमे वाहिलेस कोपे त्रिशुळे चि धारा बाण शल्ये कोळवान
ळाचि ९२ तो येक बाण येकयेकाते लागता पावले प्राणांत नेथे जे विताडिता वज्र
घाते उलंडिजे गिरीवरे ९३ मरणभये सरले मागा तव माद्रेय पावले वेगा धृ ला
ष्टद्युम्ना दोशीरखंडी वेगा द्रोपदपुत्र पातले ९४ नीधान रीरास्त्र सकळ आणि असं
ख्य कौरव दळ विध्वंसिले जैसा अनीळ नासी मेघमंडळाते ९५ धृष्टद्युम्न आणि शी
खंडी शरसंधान करोनि विकटी करूनिया गजरथंडी असंख्यात पाडिले ९६ राउत
पाडिले चारुवासी उष्टेहु खंड पडली सुमीसी असंख्यात पाईच्या विरासी लेखा नेथे

असेना ९७ पडिलेअश्वसारथी शस्त्रेटाकुनिपडिलेरथी छत्रपताका लोळतिक्षीती सुकपर्णासारीखी ९८ अर्जुनेरथलोटुनिसमरी पुढतिधाविन्नलेकृपाचिवरी तयेश्च संस्यशरधारी पंडुपुत्रामे हिले ९९ अर्जुनेघेउनितिनबाण हृदयवर्मी विंधीला कृप मुर्छोदाटोनिदारुण ध्वजस्तंभी टेकला १०० उत्तरश्राविरश्री येन्वा वारा पळकाढविला माघारा भीमसेने याअवसरा दुर्योधनादेखीले १ आठउनिजा तुषागारा हालखातसेथरथरा उपडोनिप्रचंडतरुवरा उभयहस्तीजोडिले २ वटारिलेपावकनेत्र उर्ध्वदशनिचाविलेअधर जैसाप्रळयकाळिंचा रुद्र तैसा भासेसकळाते ३ मरणभयघेउनिपोटी कौरवपळतिदेखोनिपाठी भीमकोपष्टां नकुरोनिपोटी स्वेस्था निचपोकुला ४ पांडवप्रतापपुरुषनरुणा नववधुकौरचरा जसेना अंगारिकीपरीसंघटणा युध्यसुरतीनधारवे १०५ गळालाअभिमाना चावास औध्ययाचिमोकुळेकेशा रणशय्यासनित्रास पावोनियापळाली ६ कुपरीश्रम पयोधरपीन महीदिजालेरकुचपा शकुनिकंचुकआवर्पा पडिलेकोणनेपावे ७

९

आ॰
४४

शस्त्रेनारोचतिक्षणदती चुंबितांसुखध्यानलेक्षीती जालीकृपहेचिउपहती कौरवसेनाव
धुचि ८ आंगीमेदल्लेदंड घावो ह्मणोनिदुर्योधनरावो चुकुउनपळालागवो कोपयाताचि
चारू ९ अश्ववाजीहस्तीरथ सांडोनिपळालेअसंख्यात शस्त्रभारअपरमीत पां
चाळानेलाधली ११० कीरटकुंडले कंकणे बाह्यांगदेकटिभुषणे माथापदके जडिनरत्ने
आंगोळिकेअमोल्य ११ तीतुकीवोपिली नगरलोका हरुषेउभविलीध्वजपताका सा
करवाटुनि येकमेका जयोद्याला ह्मणउनि १२ पराभवपावलियाकौरव श्रीकृष्ण
बळिरामयादव भितीयेउनिपांडव आलंगिलेआवडी १३ द्रुपदधरोनिकुरी नगर
प्रवेशालेगजपुरी अक्षवापाकरिली नारी वोवाळितिसर्व १४ आलेद्रौपदाचियेमंदीरी
द्रव्येपुजीलेश्वलेश्वरा खवस्त्रेअळंकारा दाराकुमरी दिधल्ले ११५ अनादिनानामी
द्रव्येपुजीले ग स्वेछाभोगीनिरमारंग लाहोनिपांडवाचासंग पांचाळपुरी क्रिडत १६ येरीकड
दिनवदने कौरवदुःखीनअंतःकरणे मुखेअवलंबुनिमौन्ये हस्तनापुरापातल्ले १७ कोण्हा
नबोलेशाब्दी कोण्हीकोण्हा नपुसेबुधी जळोपुरुषार्थअम पत्नसीधी अदृष्टवाढेवेगवी
१८ मरमरपुरोचनामुढा कायकायसाधीलेदगडा आपणमरोनिमागिलाकुडा अप

कीर्ती सिवआणीली १९ ऐसे बोल्ले दुर्योधन यथार्थ ह्मणे दुःशासन मौन धरा ह्मणे कर्ण
व्यर्थ काही न बोला १२० इच्छा बळे तेणे इच्छा करुनि शत्रुची इच्छा जाणे मन तापेसे वरी जीकी
ली इच्छा जाण कल्ले विदुराते २१ ऐको निजालापर महरुष ह्मणे कुंती द्वारका धीश आगावा
नाहि निर्दोष धृतराष्ट्राने जाणउ २२ विदुर निघाला राजसदना पुढे कृपेचि वैसी रचना ते
पंडीतिआणि जेमना मुक्तेश्वर कवि विवह १२३ इति श्रीमन्महाभारते आदिपर्वणी पां
च्छव नगरे पांडव जयो नाम चतुःश्चत्वारिंशतितमोध्यायः॥ श्र॥ ४४ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु॥ श्री॥ ७ श्री॥ ७॥ श्री॥ ७॥ श्री॥ ७॥ ॥०॥०॥०॥०॥०॥०॥०॥०॥०॥०॥

८

श्रीगणेशाय नमः॥ ॥वीदुर ह्मणे ऐश्वर्यनिधी तुतें शुभ जाली द्रौपदी या सुखाच्या अमृतोदधी अगस्ती सहीतो टेना १ राजा ह्मणे प्रचंड दैवे आवडिचे दुरादिधले खेव ह्मणे रुषीचे आशीर्वाद सर्व फळा आले येथे हा २ आता दुर्योधना पासावी शीघ्र आणा विभजज वधी अलंकार मुक्ताफळी लेववि निस्वहस्ते ३ विदुर ह्मणे गा सुजाण पुरातन आणि क्षमा पंडुपुत्र हुताशना पासुन मुक्त वाचले ४ प्रगट जाले पांचाळपुरी प्रतापे जिंकीली राजपुत्रि सुख्या प्रवर्तले राजक्षेत्री ते पराभव पावले ५ ह्मणे येक उगाचि राहोन राजा ह्मणे पुरला मनोरथ माझा अधीक मा सीयाच्या मजा हुनि माते पांडव ६ बहुत आनंद जाला चिनी निमाला पंडु जन्मला पुढनि पुढा गोड होय तेयुकी सांगसी तु करिन ७ वीदुर ह्मणे उनि पार ह्मणे हेवु द्दीधसो दे गार ऐश्वर्य वर्तता अपार कदा काळि पडिजेना ८ विदुर नसता दुर्यो धन रायापासी पातला आणि ह्मणे विदुर बुधी सी यंत्र कुण सिहसा तुपा नच्या वे ९ पांडव वाचले काळानळी तो व्हे लाग लाघ्या मुच्या मुखी यासी वधा

वयातीकाळी पलआलीकरितसो १० यावयाराज्यविभागधना वीदुरबोलेस्व
पाक्षपा तुंवातेनामुनिमना आश्रयोयातेनद्यावा ११ सापलाइंदीनेथापुली
दुधी मानिसीऐसाविवेकउदधी वर्तसोविदुराचियेबुधी हेचिमुख्यीमुख्खना १२
अइनितीविलक्षण तुसीवर्तसुकृतेमिन्न आताआत्रुकुळाचेहनन नानायनेक
रावे १३ धृतराष्ट्रह्मणेदुर्योधना ऐसेचियेतसेमाझीयामना माझामनोभावजा
णा घातनेणसर्वथा १४ पुत्रह्मणे ऐकुवेचन मंत्रिपारखुनिबुधीनीपुण उपदेशु
नियाइपसेन नेनेपेचिरेवावे १५ येथेआलीराज्यपायकोटि ऐसाधाकुघाली
जेपोटी नबुरिनीराज्यविभागगोष्टी ऐसेकरोनिरेवावे १६ सपुत्रकोडिपाकोपद
द्रौपदिनिमित्यउपजेभेद बंधुबंधुसिविरोध वाढेहेचीकरावे १७ हेउनिराज्यविभा
गहान भेदुमांडीचेनदन पांगीउरले तिघेजण तेहीकृतनीगरई १८ रचुनियानाना
यत्न प्राणघेतलाभीमसेन रुलायकुलाअर्जुन नाश्रपाभायबुजनि १९ भीमाचे
निबळेजाणा धासुचीकरितिहेळना ह्यावेनिमरणोकोघामरया पावलेहेजाणपा २०

१

धर्मअंतरिचासन्यासी सर्वकार्यकर्ती बिनासी राज्यलोभेभी कोणासी जुंमाठाको
राकेना २१ करोनिहत्यासीआजेव सांगावेहेपांडव यासिसमानत्यासीसर्व शेतु
मीत्रअसेना २२ ऐसेदुर्योधनाचेवचन वारुनियाबोलेकृप भागावेलाजोजोय
त्न कोणनासिद्धीपावला २३ द्रौपदद्रौपदेयवृष्ण पांडवामानितिजैसेमाया॥
वधीलाजाईलभीमसेन हेहिअसाध्यदिसताहे २४ पाचपुरुषाचियेवृक्षु तेके
विभेदिलेआनिबंधु आताऐकाविचार शुद्धु जोकामान्यसर्वांते २५ क्षेत्रियाक्षेत्र
धर्माचिबळ तेणेबळेरक्षावेमी ध्यानबळ आलियापांडवपरावळ युधीसीक्षात्र
रावी २६ वेळेसारिखेयेरा अपेरा याचेवाहीनमानिलेरा अनालस्यादिवसेदिवस
वृष्टीकीजेबळाची २७ वारंवारपडताक्षी ती शकुटकोटकु चढेभीती खणता
खणताहोपर्वती खचोनिजायेयेकुदा २८ तेविधापुलेनिपुरुषार्थेक्षयामावेरा
त्रुगणाते मागमाराजविभागाते उपेक्षुनिसांडावे २९ जीतुकेपाहीजेऐश्वर्य

क्व तीतुकेतुमचे गरसिकूव धैर्यमितापेव्यवाकुळ राज्यभोगीइछ्यीचे ३०

पांडवपडिलेहुरहेसी नेसेवीथसेध्यानयासी संधीमैत्रशब्दापासी गुंको

नश्रासर्वथा ३१ ऐकोनिकृष्णाचेबोलणे कौरवराजसंतुष्टमने कायबोलिजे

भीष्मद्रोणे नेहीऐकारेछीन ३२ भीष्मद्रोणापाचारिले येउनिस्वस्थानिबैस

ले रायेपुसतासारबोलेहोतस्वार्थसर्वांचा ३३ भीष्मम्हणेअवीचाररवाणी

यादुर्बुद्धीनायकोकृष्णी विरोधकरितामासीयामनि कुम्हापणाहीदिसे

ना ३४ पांडवासी विरोधमैत्रु सांगतीनेचितुसेशत्रु आमाहोयतुस्वंत

त्रु वरतोनकोपरबुधी ३५ स्वार्थसिकुळाचासारिखा ईहभोगयोराज्यसुखा

पंडुपुत्रेमागणेतीक्षा याविवेकाविचारीतु ३६ आताकरोनिसमाधाना

ओपावीपंडुस्वेनंदन अर्धराज्यदेउनिरपान समाधानकुरावे ३७ आपाहू

णेभलाभिष्मा कुरुधामजीपुरुषोत्तमा हाचिवीचारमानलाआम्हा आणिसर्वांरुषीने

आप्तपुरुषनिजिवंत हिनसाधकचातुर्यभरित उत्तमउपायनाससहीत द्रौपदी
प्रतिपाल्या ३९ याचे करोनिसमाधान आसकरावाद्धृष्टद्युम्न कुंतिचक्षासह
घण गोरवावेमधुरोत्तरी ४० पांचाळाचिराजकुमर गोरवावि अहादरे वस्त्रे
भुषणेअपारे समर्पावीसमस्ता ४१ मागिलविसरउनिमन पांडवच्यासुनिस
माधाने राज्यविभागउनिद्यो समसमानदोगई ४२ अद्यापिनेहोनिस्वतं
त्र उभीपक्षीतुचिछत्र नेमेस्वापुनिपुत्र कीर्तिपात्रतुहोई ४३ ओसेनक्र
निराया बुद्धीपुससीपुत्रायया नरीत्वकुळन्याचयाक्षया तुचिकारणनिर्धा
रे ४४ ऐकोनिआचार्याचिमती कुर्णम्हणे बरविबुध्दी बळिष्ठअसतिनृपसंग
ती जायसंपतियाच्याघरा ४५ धेनुमाजीपाळिजेव्याघ्रा वीअवळद्रव्येमुक्ताकु
पंजरा हातिबरवाविचारा सारिखादिसेवडिल्हो ४६ बुद्धीबळजन आनिकु
पाळिजेसपाचिबाळकु रहीसंग्रहोनाकौतुकु नेमयाचिचदेखावि ४७
बुद्धीबळजनयाजेव सहुणीच्यापिल्ले पांडव बुद्धीनेचसाधीलिराज्यसर्व

मंडळेकौरवपानाळी ४८ अमुचामागधराजाजाण बहुतीपाळूपहिला
तेणेरक्षकुमाहाप्रधान नीयोजीलाविश्वासे ४९ तेणेद्यावेपुनियाचिंती॥
स्वामीआलासर्वसंपंती राज्यआणीराजसंतती नाहीचकेलीसुन
ळी ५० पावारीलआपंडुसुत तोचिविचारदिसतनसेयेथे बुद्धीसांगतासम
र्थ धाकुटिबोलेराजेजना ५१ एकोनिक्रुपाचेउत्तर विदुरबोलेन्यायनिष्टुर
दुर्जनाच्याविचार ऐसीयाबोलीजाणावा ५२ जेनेयातिकपटलेश॥
अंधभावीअतिविश्वास त्यासीतोचिकारणद्वेष मुख्यहुनिवाळीसी ५३
तुल्लाकुनरदुर्बुद्धी अपराधघडेलपदोपदी त्यावायेकअन्यायनाही
प्रगटकरोनिबोलेपा ५४ हीनसांगतापीअक्रोधे तपेठेविसीदुधपणे
धार्तराष्ट्रजातिप्राणे तुसीयेकुडीवर्तता ५५ रायपुत्रशोकाचावन्ही
तुजनलागाकाहद्दपणी हेविचारोनिअंतःकरणी वारवारबोलतनसे ५६

२

म्पणतपांडवआविलेजोहरी हेमानलंटकोपृथ्वीवरी रायाकम्पापाव
री येयतुसेपाळीली ५७ तपापालघ्मापछितहेचिआकाजीनिश्चित
बुसाउनिपंडुसुत पुत्रल्हेहेमनिपाळी ५८ सुखेचिपंडुसुत द्दपमेउसोहे
समस्त तुहीहोसीकीर्तिवंत इहलोकीपरलोकी ५९ जेबोलनिहेपुत
पार्थवचने तेवांजराख्याचिसुमने रायाविचारुनिमनें होतस्यापुलेनक
री ६० हेडंबवधीलावनांतरी बकमारिलायकचक्री राजेवीटंबीलसेव
री जौल्लादिकबळियाडे ६१ तेवळीयाच्याचिरवाटिवकोगेगुरुठेचिला
सर्वआनाशाब्याचेवैभव वीस्लारुनिसांगती ६२ पांडवेसीयुधकंदन
करुतम्पणताअवनिलेमरण रायातुहीसर्वजाण कायव्याल्हीबोलावे
६३ परिसोनिसकळिधा चित्तकी प्रह्याचघ्लुविषावळसुमती म्पणेवि
दुराव्यारुढेरयी दोपदाप्रतिआचवा ६४ बोधोनिपांचाळनरेश्वर॥

भेटविश्रुपायनेअपार प्रद्युम्नादिराजकुमर येकयेकुगौरावे ६५
सांबुनंदहिव्याभरपी भंगाराचियाऽपसेने मुषाळहीनद्रौपद
पंसि वस्त्रारसिपुजावे ६६ द्रपीचीयाचरणानमन भेटशाबीवा
नवन करोनिमाझेयासिवैचनपाचहीपुत्रासांगावे ६७ मुजदहाने
प्रतिपाळावे मागीलकाहीनाठवावे द्रौपदीसहीतसीघ्रयावे राजन
गराध्यापुत्रीया ६८ त्रैलोक्यपतिद्वारकापती लक्ष्मीपतीरुक्मीणी
पती निजरिपतिभक्तपती रेवतिपतिसमवेत ६९ त्याद्ध्यासीवारंवार
लोटांगणनमस्कार निवेदुनिमधुरोत्तर माझेनयासांगावे ७० पांडवधेष
निसांगाते कृपेनेसीघ्रयईजेयेषे माझेवचनेहेनिश्चीने नमोडाविजाण
पा ७१ आज्ञापाहोनाचिविदुरसुमती मार्गक्रमुनिसुसंगती पांचाळपुरा
पातला नृपती सभास्थानिभेटला ७२ प्रितिदिधलेब्याविंगण कुशळ
विचारियाऽपसेन तुमचेकृपेसमाधान क्षेमकुशलापासर्वदा ७३

४

घुरघुरासिखंडी वीर आलिंगिले राजकुमर सुहृदसोदरे ईश्वरेंच नयांसे
मग दिधले ७४ अपार वस्तु सुवर्ण रत्ने अपार चिन्ती कुरुनंदने वीदुरे देना यांस
सेने अंगीकारिली आवडी ७५ द्रौपदीसी दिधले अळंकार मोलागळे अति
अपार पांचाळाचे अंतःपुर रत्नाभरणी गौरविले ७६ पुत्रासि दिधली दिव्य
वसने सिंधु द्विपीची धनें भूषणे स्नेहे दुणावला नये सांगों परिकीयाने का
की ७७ मग रहायेउनि येकांती भावे नमस्कारिली कुंती येरी म्हणे कुंण
मुनी तुम्ही येतपे पांडव ७८ बंधुनि आरिहे दुर्गम वांचले हा तुझा धर्म
येरू म्हणे पुरुषोत्तम सर्वदा हा तेरक्षी ना ७९ चद ताम येवो सउन अष्टभाव
वोघरत चर्णा चरणा दंडवत मनो भावे घातले ८० वक्षो कुवळिता हृदयेसी
प्रत्यक्ष थापिहृदयवासी मिळनाथानंद धर्माबावी सांत्वना तयाच्या ८१
लागोनि बळि देवाच्या चरणी मग बैसोनि येकांसनि वीदुर म्हणे राजयांसव
जी विज्ञापना परिसीजे ८२ वारंवार जोडोनि हात कौरवराजे प्रार्थिले व

हुन त्यासि देउ नियावित कार्य केले पाहीजे ८३ मागे वाचल्ले वैश्वानरी मागे जोडली राजकुमरी मागे पुरोचन दुराचारी भस्म जाला महादोषे ८४ ऐसमागे मासे ऐसी मागे माखुते देखिले दृष्टी आला कृपा करोनि भेटी पा व्यावे पुत्राते ८५ सर्व देउनि कुंति कुष्या आणिकुमरा दुष्ट बुम्ना येउनि द्वारके चाराणा सांभाळिल मज लागी ८६ तुम्हे निवारि रिस मंघे सुखी श्लाघ्य ताम्ह निति ही लोकी ईंद्र तो हि माझी यातुके तुळा व यातुखवट ८७ द्रौपदस्त्वपुर सा चार मासे राज्य लक्ष्मी नगर पांडवाचे हा निर्धार निश्चये सी मानिजे ८८ राहणे जाणे आवडी याची भावना नच आमुची जेमाने तुम्ह मनो ते ची ते चि केले पाहीजे ८९ मी सेवेचा सर्व प्रमाणे आज्ञा कराल ते म्या करणे सांगिजेल कुंती ऐसे हा विचार वर्तिजे ९० वीदुर सर्व परस्पान सुती वि वेहीव ते तुम्ह च्या हाती ते सांगेल सा चरीती वनीलकुमराची ५१

धर्मीलिणेरूपसंपन्ना स्वतंत्रसामर्थ्यतांहीआला। तुझेवचनिगमागमा। तुज
मानुनिर्धारि ९२ निश्चयेंबोलेयादवराया। आपेथ्यावंडेमास्वामना कुंह
वताआपुलीयांस्थाना सहजेदुरपडनसा ९३ मीतोयेतआहेसांगातें॥
सकळांचेवबुहोईलितेपें अवस्यप्लपो निकुंतसुतें प्रस्थानातेकरविलें ९४
पंडुपुत्रनिघतापुढति द्रौपदेगौरविलेउचितीं उपयनाचेसंपती अमर्या
दावोपिली ९५ सहस्रकुरिणमदोन्मत सुवर्णकुंवचिमहावंत सुवर्णाकुंडरां
मंडीत च्यारिकुलमयेकुयेका ९६ घंटाघागरियेनेपुर पचवेलीश्रृंखला
सुवे हयरानवंहादीविचित्रे सर्वाभरणे कनकाचि ९७ इंद्रगोपाहुनितांबटी॥
सुलीपातलसासुरपुटी पताकासन्मुखितगटी उभयपक्षीचामरे ९८ शत
कुंभमणीभंत चवाररूपचौसहस्ररप मनोजरूपीचंद्रात सहस्रसंख्यायेकु
येका ९९ अयुतदासीसहस्रदास शयासनेविचित्रवास सुवर्णपात्रजनेबहुवस
पुष्काकारअर्पिली १०० कोटिसुवर्णयेकुयेका पाचाक्षरायेअर्पितादेखा

मुक्त जाळिया रत्नसिबीका यकथानयेकाते १ कुंतिद्रष्टा सुरवासनि येकुत्रपर्व
चक्रपाणी चौघेबंधुमित्र यानि रहं वरिमिरवले २ सेनेसहितदृष्टद्युम्न पागीवाळला
बळसंपन्न वाद्यध्वनिचे नीगगन नादविषयव्यापिले ३ वीदुरबैसउनि निघटी दृ
ष्यावोले प्रेमगोष्टी विदुरानुजसमानी [illegible] भीत्रमानेघसेना ४ इतासणे कृ
ष्णाकरा कायस्तविसिमजपामरा अथवा बंधुयाउनरा त्याचकुरिसी याबो
ले १०५ वंदुनुपांचाळनरेश्वरा पांडवपातले कौरवपुरा तोमोहोत्सावपुरंदरा
दुर्लभवाटे लोचनि ६ निकटपानल्या राजनगरा विदुरपाठविला पुढारा जा ६
णविताराजेश्वरा परमाल्हादनयाने ७ दोणकृपाआणि विकर्ण सकळ दळेसी
चित्रसेन सन्मुखपाठविले नंदन आणावयासन्माने ८ नगरनागरिकजनि
गुढीयाउभविल्या विचित्रवसनि कुंकुमरंगउभउनिमेदीनी चौकमारिनिमुक्ता
चे ९ हेमस्तंभी तोरणे भरवरे वाद्येकाग लीपपारे मेदीनि शाने भगव्ये नुरे॥
ईडेपाडेगजनी ११० वोवाळिति नारीनर पुढतिदेखिले पंडुकुमर हेच्या
श्रीयभाहापोर सर्वहीभाग्याचे ११ आताआमुच्या दैव सुधरते।

पांडवअश्रुबिंदुसीतयेथे सहजावलोकनायाते अमृतपानहोतसे १२ मीरचल
पालखेराजसदना नमस्कारिले पितुचरण्या रायेआलिंगीतानयना अश्रुपा
तलोटले १३ वारंवार धरी निपोटी स्नेहभावे पागेपापदी म्हणेआजीसुखाची
वृष्टी जालीभांतपुत्रहो १४ भीष्मद्रोणकृपचये वृद्धबाल्हीकप्रभीतालय भावे
वंदुनियापाया आलींगंचोरिली १५ कर्णसैंधवद्रोणत्राकुनि दुर्योधनादिक
भास्धानि निर्भरबंधुभणी आलींगिला पांडव १६ मस्तकुंठउनियाच
रणी नमिलीगांधारी जननी तेणेस्पर्शेनि मुर्धी आसिर्वाद दिधला १७
एधादेवीयापासौबली अठेर्मेभेला खेवकुवली तपतिपयोझ्णीप्यामेळी लेवि
नदिसेभिन्नता १८ कासीराजाचिनंदिनि दुर्योधनाचिमुख्यपत्नि तीनेनेउनियाल्प
सेनि गौरविलीसन्माने १९ वोपिले अलंकार वस्त्रे पदकहार माळाकटिसूत्रे
कर्णताटके चित्रविचित्रे पद्मरागाचि खेचविली १२० गांधारिच्यासुनासकळी
येकुशत राजबाळी निहीपुजीलीपांच्याळी भीनभीन वैभव २१

बोलेगांधाररराजकन्या। ऐकेविदुरापरमसरुपाना। पंडुरायाचियासद
ना पृथा त्याचिपुत्रेसी २२ वोपोनियपारसंपत्तिने सर्वसुखवाडकरावे
याते वनिश्रमिलेयादुःखाते होयपरिहारनेकरी २३ पांडवआणि
कृष्णकोंती हर्षेंगेलीस्वस्थलाप्रति नेथीचिसुखवाडसुखवेस्ती सर्वमा
गीळविसरली २४ नित्यनिकटकृष्णासुनी अखंडविदुराचिसंगती न
यामाहासुखाचिपंक्ती तुळनेकायतुळावे १२५ प्रस्थाचकुआणिसोवे
ळी नमस्कारुनिम्हणे पःकाळी स्वक्षेमस्थासुनिमगराउळी श्रवणकरी
तिसकृपा २६ चित्तिकाळकोटक्षावरी ध्यानराम्ह्धर्मात्रिपाचारी अ
याहरेधरुनिकरी गुजकथीबोलतसे २७ म्हणेदुर्योधनादिमासेकु
मर कोपमानितियातिनिष्ठूर स्वापलोभाचेसागर मीयकोहोमीजा
णे २८ दृष्टदुराचारादुर्जने नायकेचिमासेवचन मजदेखुनिचक्षुहीण

चकेरी तिसर वस्त्रे २९ पुढे तिनु पजावी बिकल्म असा माझा सुदसंक
ल्प सर्वही असो वसुरवरूप बंधु वर्ग संवादे १२० अंगीकारू निजगनी
तुंपारा हाविदें इंद्रभरस्ती जैसा ईंद्र अमरावती माजी मीरवे वैभवे ३१
पुअकोप्धीन करिति विघ्न नवमी करीअभी पंचन वीदुरबोलाविला
स्सरपान रूबेस्पर जाणतसे ३२ अहो नरघटसहस्र आणी जाह्नवि
चेनिर नुतनघडचियअलंकार शुद्धआंबुनदाचे ३३ कीरटकुंडले कुर
कुंकणे बाह्यांगे कटिभुषणे मेखळा मुद्रीका नचरले अमोल्यीकेच्या
पावि ३४ सीरिवेष्टये कटीबंधने आंगसोल विचित्रवर्णे परिधान पीतां
बरभा वर्णे हस्तामुर्यीयाणवी १३५ स्वेतच्छत्र सुर्य वर्ण मेघडंबर नीळ
वर्ण स्वेतचामर व्याळवंजन कनकदंडे आणाचि ३६ सुवर्ण दंडी सु
वर्णमीन पताका विराजचिन्ह चवरडोलम तकीरण मीरवावयाचा

पावा ३७ सहस्रधेनुचे पुंज दशळु सवत्स सालंकार देख घेनाब्रा
ह्मण मानिति सुख सुवर्णशृंगी आणाचि ३८ धान्यफळी फळे नेयाम
रातन भरि संख्या अर्पितउ नम द्रव्य पोलागी अपारधाम सीकआना
आणावे ३९ पंडुने वेचुन बाहुबळ सागरान्तेह पृथ्वीजय साधुनि माते
वापिले फळ जे विधात्री नरूचे १४० नेउ निर्णिहावयायेपे अर्धराज्य
सी इंद्रप्रस्थ देउन याचा जेष्टसुत अभिषेकीन नृपपदी ४१ ऐको नि
बोले यदुनायकु राया धन्य धन्य तु येकु ऐसे केलि या पुण्यश्लोकु तुझे
निपाडे असेना ४२ साधावया हे कारण कीलंबनकु स्थिर्य धर्मपण या
जीची अमृत वेळा जाण जयवार शुभ तिथी ४३ ऐसे बोलता श्री
कृष्णनाथ तेथ क्षणी उपावंत ऋषि पाराशराचा सुत व्यासदेव
पातला ४४ घेउनि नमस्कार पुजा मग ह्मणे योजीली यज्ञकाजा।

संपादुनिया माहाराजा घेयाही वचनआमुचे १४५ सुहृद राजे
ऋषेश्वर मीनलेतपोधनअपार सुवर्णपीठीयुधीष्टीर बैसविला
ब्राह्मणी ४६ धौम्यव्यासादि वेदविधी अभिषेकुकेला यथाविधी
तेवेळीजेजेशब्दी गर्जीनलेसमस्त ४७ वेढुनि दिव्यपिनांबरी
लेवविलेअलंकार धर्मराजराजेश्वर राज्यश्रीयवरी येका ४८
ब्राह्मणतोषलेदक्षणादानी रायेलांगिनलेयाचौगुणी कीदुरे
केलिसंपादणी सांगोपांग सुजाणे ४९ कुंजरारुढमीरवतानग
री माडिया गोपुरीपुरुषनारी सुवर्णसुमनांच्या संभारी वृष्टीकु
रितीसंतोषे १५० व्यासह्मणे युधीष्टीरा आणोनिस्पर्गीवसुंधरा
वस्यकरुनिपृथ्वीश्वरा भोगीअक्षयसुखाते ५१ राजसु माहायज्ञ

सुस्नात होइथिवमल स्नान नुसी कोनि विश्वसवण युगायुगी होवसती ५२ वीष्म संतोषे निर्भर दुःखीधार्तराष्ट्राचेकुमर हृदइधडके वैश्वानरे क्रोधाग्नीचा सर्वलेप ५३ हे जाणवले कौरवनापापाचाल निधर्म पापा ह्मणे ध्या नाचि याशु महेस्ना गमनकेले पाही जे ५४ आरपास मधलिणो निकुमरी माल कुठे चिलाचरणावरी भिजनदो पाकुपागांधारी मनोभावे वंदिले १५५ केली नगर प्रदक्षणा रथी बैसविली कोंती हक्षा सवे घेउनि यादव राणा पाचही बंधु निघाले ५६ सर्वभावनमिलाक्षाना राहाविले पौरजना समस्ता पांडव गेले ईअमेस्ना पुढिल कृपापरीसीजे ५७ व्यासुसुतेया सुनिवहील भारय वृपकुरुलफुटला उन्मीपय नीधागळ जाला ब्रह्मांडगी धानोता ५८

गणेशराम तिच्या सांडसे धरिला नवचे जो सायासे तो म्या प्राकृतमा
नसे केवि हा नेस्यषावा ५८ नपापीली का विश्वंभर सानकुळ जाला
जगद्गुरु ह्मणोनि बोलेमुकुंश्वर हे सामर्थ्य संताचे १६० इति श्री
भारथे आदिपर्वणी इंद्रप्रस्थी युधीष्ठीर राज्याभिषेको नाम पंच
चत्वारिंशोध्यायः ॥ श्री ॥ ४५ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु श्री श्री श्री

१०